

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund og lov om kontinentalsoklen og visse aktiviteter på søterritoriet
(Afvikling og genanvendelse af anlæg, installationer, boringer og brønde m.v. på undergrundsområdet, udvidelse af tilladelsesordningen for transit-rørledninger på dansk kontinentalsokkelområde og søterritorie m.v.)

§ 1

I lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. lovbekendtgørelse nr. 1461 af 29. november 2023, som ændret senest ved § 19 i lov nr. 697 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:

1. § 10 a ophæves.

2. I § 24 b, stk. 1, ændres »en plan for indvindingsvirksomhed, jf. §§ 10 og 17, og inden iværksættelse af en plan for afvikling af anlæg til indvinding og transport, jf. § 32 a« til: »af en plan for indvindingsvirksomhed, jf. § 10, meddelelse af tilladelse til etablering og drift af rørledningsanlæg, jf. § 17, og inden godkendelse af et afviklingsprojekt vedrørende indvinding og transport, jf. § 33, stk. 3«.

3. I § 28 a og § 28 e, 1. pkt., ændres »og § 28, stk. 1 og 3« til: »§ 28, stk. 1 og 3, og § 33, stk. 3«.

4. I § 32 a, stk. 1, og stk. 4, 1. pkt., ændres »23« til: »23 d«.

5. I § 32 a, stk. 4, 1. pkt., ændres »godkendt« til: »tilladt eller godkendt«.

6. I § 33 indsættes som stk. 2-5:

»Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren skal umiddelbart efter en tilladelses udløb, opgivelse, bortfald eller tilbagekaldelse, og umiddelbart efter at anlæg, der er etableret af rettighedshaver, har udtjent deres formål, træffe afgørelse om, hvorledes der skal forholdes med de pågældende anlæg.

Stk. 3. Anlæg, der ikke forventes at blive anvendt længere, skal afvikles, så snart det er praktisk muligt. Inden afviklingsprojektet iværksættes, skal det godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte vilkår ved afgørelser efter stk. 2 og godkendelser efter stk. 3.

UDKAST

Stk. 5. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om afvikling.«

7. Efter § 33 indsættes:

»§ 33 a. Genanvendelse af anlæg til anden virksomhed end den af tilladelsen omfattede skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren. For så vidt angår anlæg i undergrunden, er godkendelse efter 1. punktum betinget af, at ansvaret for anlægget overdrages til den rettighedshaver, der påtænker at genanvende anlægget, jf. stk. 2.

Stk. 2. Ansvar for et anlæg kan overdrages til en anden rettighedshaver, der genanvender eller påtænker at genanvende anlægget, hvis klima-, energi- og forsyningsministeren godkender overdragelsen og vilkårene herfor.

Stk. 3. Godkendelse efter stk. 2 er betinget af, at rettighedshaveren, som anlægges overdrages til, vurderes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet.

Stk. 4. Reglerne om subsidiær hæftelse for afviklingsforpligtelser i lovens § 29 a finder tilsvarende anvendelse ved overdragelse af ansvaret for anlæg efter stk. 2.

Stk. 5. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte vilkår ved godkendelser efter stk. 1 og 2.

Stk. 6. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om genanvendelse.«

8. I § 37 a, stk. 3, 1. pkt. ændres »23 d, 28« til: »23 d, 23 k, 28, 33«.

§ 2

I lov om kontinentalsoklen og visse aktiviteter på søterritoriet, jf. lovbekendtgørelse nr. 199 af 27. februar 2024, som ændret ved § 19 i lov nr. 458 af 14. maj 2025, og § 9 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven udgår »til transport af kulbrinter«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2026.

UDKAST

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse	
1.	Indledning
2.	Lovforslagets hovedpunkter
2.1.	Genanvendelse, overdragelse af ansvar og subsidiær hæftelse for anlæg omfattet af undergrundsloven
2.1.1.	Gældende ret
2.1.1.1.	Rettigheder og forpligtelser efter undergrundsloven og tilladelser meddelt efter loven
2.1.1.2.	Overdragelse af tilladelser meddelt efter undergrundsloven og subsidiær hæftelse for udgifter til afvikling af anlæg
2.1.1.3.	Håndtering af anlæg efter endt anvendelse og ved ophør af tilladelser
2.1.1.4.	Mulighed for genanvendelse af anlæg m.v. efter undergrundsloven
2.1.2.	Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
2.1.3.	Den foreslåede ordning
2.2.	Afvikling af anlæg og afviklingsplaner i henhold til undergrundslovens § 32 a
2.2.1.	Gældende ret
2.2.1.1.	Afvikling af anlæg
2.2.1.2.	Afviklingsplaner i henhold til undergrundslovens § 32 a
2.2.2.	Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
2.2.3.	Den foreslåede ordning

UDKAST

2.3.	Ophævelse af bemyndigelse til at fastsætte regler om afbrænding af kulbrinter
2.3.1.	Gældende ret
2.3.2.	Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
2.3.3.	Den foreslåede ordning
2.4.	Udvidelse af tilladelsesordningen i kontinentalsokkeloven for etablering og drift af transitrørledninger til transport af gasarter og væsker på dansk kontinentalsokkelområde og søterritorie
2.4.1.	Gældende ret
2.4.2.	Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
2.4.3.	Den foreslåede ordning
2.5.	Rettelse af fejl i undergrundslovens § 24 b, stk. 1, om teknisk og finansiell kapacitet, og undergrundslovens § 32 a, stk. 1 og 4, om afviklingsplaner
2.5.1.	Gældende ret
2.5.2.	Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3.	Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4.	Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5.	Administrative konsekvenser for borgerne
6.	Klimamæssige konsekvenser
7.	Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8.	Forholdet til EU-retten
9.	Hørte myndigheder og organisationer m.v.

10.	Sammenfattende skema
-----	----------------------

1. Indledning

Lovforslaget har for det første til formål at skabe klare regler for genanvendelse og afvikling af anlæg, installationer, rørledninger, og anden infrastruktur på overfladen og i undergrunden (anlæg m.v.), der har været anvendt i forbindelse med udnyttelse af undergrunden, herunder genanvendelse med henblik på CO₂-lagring.

De foreslåede regler om genanvendelse og afvikling på undergrundsområdet følger op på aftalen om rammevilkår for CO₂-lagring i Danmark mellem den daværende regering (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten, Konservative, Alternativet og Liberal Alliance fra juni 2022.

Efter § 33 i lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. lovbekendtgørelse nr. 1461 af 29. november 2023, som ændret senest ved lov nr. 697 af 20. juni 2025 (undergrundsloven), fastsættes der i tilladelser meddelt efter loven bestemmelser om, hvorledes der ved tilladelsens ophør skal forholdes med anlæg, der er etableret af rettighedshaveren, samt om hvorledes der skal forholdes med anlæg, der forinden ophør af tilladelsen har udtjent deres formål. Bestemmelserne giver mulighed for at kræve anlæg fjernet, eller at staten overtager anlæg, eventuelt mod betaling, men adresserer ikke muligheden for genanvendelse, og fastsætter ikke de nærmere rammer for afvikling, eller hvad der skal ske med anlæg i øvrigt.

For at sikre en hensigtsmæssig, ensartet og gennemsigtig administration af, hvad der skal ske med anlæg, særligt ift. genanvendelse og afvikling, foreslås at det fastsættes direkte i undergrundsloven, at anlæg m.v., betinget af klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelse, skal kunne genanvendes, og at der fastsættes regler om godkendelse af afviklingsprojekter direkte i undergrundsloven.

Det foreslås samtidig, at ansvaret for anlæg m.v. kan og i visse tilfælde skal overdrages til en anden rettighedshaver, hvis anlægget ønskes genanvendt. Det foreslås i den sammenhæng, at de eksisterende regler om subsidær hæftelse, der i dag kun gælder ved overdragelse af eneretstilladelser meddelt efter undergrundsloven, med de nødvendige tilpasninger skal gælde ved overdragelse af ansvaret for anlæg m.v. Endelig foreslås det, at ministeren skal kunne fastsætte vilkår og nærmere regler om genanvendelse og afvik-

ling, eksempelvis til fastsættelse af mere detaljerede regler om ansvarsforhold ved genanvendelse, monitorering af dele af anlæg m.v., der ikke er blevet fjernet, og koordineret fjernelse af anlæg m.v.

Med de foreslåede ændringer sikres klarere rammer for genanvendelse af anlæg m.v., herunder klarhed om ansvaret for forsvarlig drift, samt afvikling efter endt brug.

Lovforslaget skal for det andet udvide tilladelsesordningen for transitrørledninger til ud over kulbrinter, at omfatte andre typer gasarter og væsker, f.eks. brint og CO₂, bl.a. for at sikre, at Danmark overholder sin forpligtelse efter artikel 79 i De Forenede Nationers Havretskonvention (Havretskonventionen), undertegnet i Montego Bay den 10. december 1982, tillige med den dertil knyttede aftale om anvendelse af Konventionens kapitel XI, vedtaget i New York den 28. juli 1994, til, at andre stater kan etablere og drive transitrørledninger på dansk kontinentalsokkelområde.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet forventer at modtage konkrete ansøgninger om etablering af transitrørledninger til transport af CO₂ og brint inden for de nærmeste år. Transitrørledninger til transport af f.eks. brint og CO₂ vil, hvis de føres i land i Danmark, kunne spille en vigtig rolle i forhold til anvendelse af brint i energisektoren og lagring af CO₂ i undergrunden.

Tilladelsesordningen i lov om kontinentalsoklen og visse aktiviteter på søterritoriet, jf. lovebekendtgørelse nr. 199 af 27. februar 2024, som ændret ved § 19 i lov nr. 468 af 14. maj 2025 og § 9 i lov nr. 560 af 27. maj 2025 (kontinentalsokkeloven), finder i dag kun anvendelse på forundersøgelse, etablering og ændring af transitrørledninger til transport af kulbrinter på dansk kontinentalsokkelområde og dansk søterritorie. Det foreslås derfor, at tilladelsesordningen udvides til også at gælde for transport af andre gasarter og væsker end kulbrinter. Dermed tilvejebringes et transparent retsgrundlag i overensstemmelse med Danmarks forpligtelser efter Havretskonventionen.

Det foreslås for det tredje, at undergrundslovens § 10 a ophæves. Bestemmelsen bemyndiger klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om afbrænding af kulbrinter, herunder et forbud mod rutinemæssig afbrænding af kulbrinter (flaring). Bestemmelsen er blevet overflødiggjort ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1787 af 13. juni 2024 om reduktion af metanemissioner i energisektoren (metanforordningen), der gælder umiddelbart i Danmark fra den 4. august 2024, og lov nr. 1453 af 10. december 2024 om supplerende bestemmelser til forordning om

reduktion af metanemissioner i energisektoren (suppleringsloven), der trådte i kraft den 1. januar 2025.

Det foreslås for det fjerde, at rette en række fejlagtige betegnelser og henvisninger i undergrundslovens § 24 b, stk. 1, om teknisk og finansiell kapacitet, og i undergrundslovens § 32 a, stk. 1 og 4, om afviklingsplaner.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Genanvendelse, overdragelse af ansvar og subsidiær hæftelse for anlæg omfattet af undergrundsloven

2.1.1. Gældende ret

Genanvendelse er ikke reguleret i undergrundsloven, og der er, bortset fra tilladelsesordningen i undergrundslovens § 17 om etablering og drift af rørledningsanlæg, ikke bestemmelser i loven, der direkte regulerer adgangen til at etablere og drive anlæg m.v.

Retten til at etablere og drive anlæg m.v. og ansvaret herfor i øvrigt, er en integreret del af tilladelser meddelt efter undergrundsloven. En tilladelse giver kun adgang til at anvende anlæg m.v. til virksomhed omfattet af den pågældende tilladelse, og undergrundsloven indeholder ikke regler om overgang eller fordeling af rettigheder og forpligtelser ved genanvendelse af anlæg m.v., men kun i forbindelse med overdragelse af tilladelser.

Anlæg, der f.eks. har været anvendt i forbindelse med kulbrinteindvinding, kan efter de gældende regler genanvendes til f.eks. CO₂-lagring, hvis der meddeles en ny tilladelse efter undergrundslovens § 23, men fordelingen af ansvaret for anlægget er efter de gældende regler ikke i alle tilfælde klart.

2.1.1.1. Rettigheder og forpligtelser efter undergrundsloven og tilladelser meddelt efter loven

Der kan efter undergrundsloven meddeles en række forskellige typer tilladelser, der vedrører udnyttelse af undergrunden og aktiviteter nært forbundet hermed. De vigtigste tilladelsestyper meddeles efter undergrundslovens § 5, hvorefter der kan meddeles tilladelser med eneret til efterforskning og indvinding af et eller flere råstoffer, eksempelvis kulbrinter (olie og gas) og § 23, hvorefter der kan meddeles tilladelser med eneret til efterforskning og anden anvendelse af undergrunden end indvinding, eksempelvis lagring af CO₂.

Undergrundsloven indeholder desuden en række andre tilladelsestyper, der supplerer § 5 og § 23. Eksempelvis kan der meddeles tilladelse efter lovens

§ 3 til forundersøgelser med henblik på efterforskning og indvinding af de af loven omfattede råstoffer eller med henblik på anden anvendelse af undergrunden, tilladelser til videnskabelige undersøgelser af undergrunden efter lovens § 24, og tilladelser efter § 17 til etablering og drift af rørledningsanlæg i forbindelse med efterforskning og indvinding af kulbrinter i Danmark.

Uanset hvilken type tilladelse der er tale om, omfatter tilladelserne en række rettigheder og forpligtelser, der afhænger af den konkrete tilladelse. Fælles for alle tilladelsestyper er, at de omfatter en afgrænset ret til anvendelse af undergrunden, eksempelvis eneret efter undergrundslovens § 5 til efterforskning og indvinding af et råstof, og visse afledte rettigheder, der er nødvendige for at udnytte denne, eksempelvis retten til at etablere nødvendige anlæg på havet og udføre arbejder i undergrunden. Fælles for tilladelserne er desuden, at de meddeles for en begrænset periode, og at forpligtelserne, der følger med tilladelsen, består, indtil de er opfyldt.

Aktiviteter i undergrunden omfattet af undergrundsloven kræver, i tillæg til en tilladelse efter undergrundslovens §§ 3, 5, 23 eller 24, efter omstændighederne tillige godkendelse efter § 10 eller § 23 d, samt § 28. Godkendelse af anlæg sker i forbindelse med godkendelse af en plan for virksomhed omfattet af tilladelsen efter lovens § 10 eller § 23 d, medens konkrete arbejder godkendes efter lovens § 28.

For så vidt angår overfladeanlæg er der forskel på, om aktiviteterne foregår på dansk havområde eller på land. På dansk havområde har selskaber og individer som udgangspunkt ikke ret til at etablere noget uden statens tilladelse. På land er udgangspunktet derimod, at ejendomsretten til jorden giver lodsejer ret til at etablere og drive forskellige typer anlæg, uanset hvad de skal anvendes til, forudsat at relevante tilladelser og godkendelser indhentes fra myndighederne.

Rettighedshavers adgang til at etablere anlæg på land og på havet og udføre de nødvendige aktiviteter, håndteres i de enkelte tilladelser. Det fremgår eksempelvis af § 8 i ”Tilladelse til efterforskning og indvinding af geotermisk energi i Sønderborg-området”, og af § 2 i ”Modeltilladelsen for efterforskning og indvinding af geotermisk energi med henblik på fjernvarmeforsyning”, at rettighedshaver er berettiget til at foretage geologiske, geotekniske, geofysiske og topografiske undersøgelser samt at udføre borer, etablere indvindingsanlæg og i øvrigt udøve sådan virksomhed, som er nødvendig for udførelsen af dennes efterforsknings- og indvindingsvirksomhed, jf. dog undergrundslovens §§ 10 og 28.

UDKAST

Selve etableringen og driften af anlæg håndteres i forbindelse med godkendelser af planer for virksomhed omfattet af tilladelserne efter undergrundslovens § 10, stk. 1 og 3, og § 23 d, stk. 2 og 4. Godkendelserne skal sikre, at virksomhed omfattet af tilladelserne sker på en forsvarlig og hensigtsmæssig måde. Tilrettelæggelse af virksomhed omfattet af tilladelsen, samt aktiviteter og anlæg, der skal anvendes hertil, inddrages i godkendelser efter hhv. § 10, stk. 1 og 3, og § 23 d, stk. 2 og 4. For § 17's vedkommende håndteres både etablering og drift i forbindelse med meddelelse af tilladelsen og tilsynet hermed.

Tilladelser meddeles med forskellig varighed. Eksempelvis er tilladelser til efterforskning og indvinding af kulbrinter blevet meddelt med en efterforskningsperiode på indledningsvis 6 år, jf. undergrundslovens § 13, stk. 1, med ret til forlængelse med henblik på indvinding i 30 år, jf. undergrundslovens § 13, stk. 2. Efter undergrundslovens § 13, stk. 6, kan tilladelser til efterforskning og indvinding af kulbrinter ikke meddeles eller forlænges længere end til den 31. december 2050.

Udover ved udløb, kan tilladelser ophøre ved rettighedshavers opgivelse, klima-, energi- og forsyningsministeren tilbagekaldelse eller ved tilladelsens bortfald efter sit indhold, f.eks. hvis rettighedshaver ikke forpligter sig til at gå videre med et efterforskningsprogram eller opgiver indvindingen.

Efter ophør af en tilladelse, eksisterer den specifikke ret, der fulgte med tilladelsen (retten til indvinding, lagring etc.) ikke længere. De afledte rettigheder består som udgangspunkt kun i det omfang, det er nødvendigt for at opfylde forpligtelser, der endnu ikke er opfyldt. Eksempelvis vil en rettighedshaver efter ophør af sin tilladelse ikke længere have ret til at etablere og drive anlæg på havet, foretage nye borer og etablere brønde. Uopfyldte forpligtelser ophører imidlertid ikke, og der er i overensstemmelse med undergrundslovens § 33, fastsat bestemmelser i tilladelser meddelt efter loven, om i hvilket omfang rettighedshaverens forpligtelser består efter udløb, opgivelse, bortfald eller tilbagekaldelse. Det fremgår eksempelvis af § 36, stk. 1, i den seneste modeltilladelse for efterforskning og indvinding af kulbrinter, at ophør af tilladelsen ikke fritager rettighedshaver for opfyldelsen af forpligtelser, der følger af lovgivningen, tilladelsen eller andre fastsatte bestemmelser, vilkår eller påbud. Tilsvarende bestemmelser er fastsat i øvrige tilladelser meddelt efter undergrundsloven.

Visse forpligtelser vil efter ophør af en tilladelse efter deres art eller indhold ikke være relevante eller vil ændre karakter. Eksempelvis vil det efter ophør

af en eneretstilladelse til indvinding ikke være relevant at indsende produktionsdata, og det vil alt efter omstændighederne ej heller være relevant at udarbejde eller ændre en indvindingsplan, jf. undergrundslovens § 10. Andre forpligtelser, som for eksempel forpligtelsen efter undergrundslovens § 24 a, stk. 1, hvorefter rettighedshaver skal have fornøden teknisk og finansiel kapacitet og kunne forventes at udøve virksomheden sådan, at samfundet har mest mulig indsigt i og gavn af denne, rettighedshavers objektive erstatningsansvar for skader, jf. undergrundslovens § 35, og den tilknyttede forpligtelse for rettighedshaver til at tegne forsikring til dækning heraf, jf. undergrundslovens § 24 e, stk. 1, bortfalder ikke, men vil ændre karakter, alt efter hvilke tilbageværende aktiviteter og forpligtelser, f.eks. i forhold til afvikling, der består. Tilsvarende består forpligtelsen til at betale for udgifter forbundet med myndighedernes sagsbehandling i medfør af undergrundslovens § 25, stk. 3, og bekendtgørelse nr. 844 af 26. juni 2024 om refusion af udgifter ved myndigheders sagsbehandling i forbindelse med undergrundsaktiviteter (refusionsbekendtgørelsen).

2.1.1.2. Overdragelse af tilladelser meddelt efter undergrundsloven og subsidær hæftelse for udgifter til afvikling af anlæg

Det fremgår af undergrundslovens § 29, stk. 1, at en tilladelse meddelt efter undergrundsloven ikke kan overdrages, hverken direkte eller indirekte, medmindre klima-, energi- og forsyningsministeren tillader overdragelsen og godkender vilkårene for denne. Det fremgår videre af undergrundslovens § 29, stk. 2, at en overdragelse kun kan godkendes, hvis rettighedshaveren også efter overdragelsen skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet, og kan forventes at udøve virksomheden sådan, at samfundet har mest mulig indsigt i og gavn af denne. Dette betyder bl.a., at kravene i undergrundslovens kapitel 7 a til teknisk og finansiel kapacitet, jf. undergrundslovens § 24 a, forsikring, jf. undergrundslovens § 24 e, og sikkerhedsstillelse, jf. undergrundslovens § 24 f, skal være opfyldt også efter en overdragelse.

Som nævnt under 2.1.1.1. er rettigheder og forpligtelser efter undergrundsloven og tilladelser meddelt efter loven knyttet til tilladelserne. Som konsekvens heraf er rettighedshaver såvel rettigheds- som pligtssubjekt. Det betyder bl.a., at det er rettighedshaver, der har retten til at etablere og drive anlæg mhp. virksomhed omfattet af tilladelsen, og at retten overgår til en ny rettighedshaver, hvis tilladelsen overdrages, jf. undergrundslovens § 29. Tilsvarende overgår forpligtelserne i en tilladelse til den nye rettighedshaver.

Det fremgår af undergrundslovens § 29 a, stk. 1, 1. pkt., at den, der helt eller delvis, direkte eller indirekte overdrager en tilladelse til efterforskning og

indvinding af råstoffer, herunder kulbrinter, en tilladelse til etablering og drift af rørledningsanlæg eller en tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål end indvinding efter § 23 eller regler udstedt i medfør af § 23 x, er subsidiært økonomisk ansvarlig over for de øvrige deltagere med andel i tilladelsen for så vidt angår udgifter til afvikling af anlæg, herunder afvikling af påbegyndte anlæg m.v., jf. § 32 a, som eksisterer på tidspunktet for overdragelsen. Overdrager er desuden subsidiært økonomisk ansvarlig over for staten, hvis de udgifter, der er nævnt i § 29 a, stk. 1, 1. pkt., ikke dækkes af en anden deltager i tilladelsen, jf. § 29 a, stk. 1, 2. pkt., og hvis staten har måttet påtage sig afvikling for rettighedshaverens regning, jf. § 29 a, stk. 2.

Af § 29 a, stk. 3, fremgår, at det økonomiske ansvar efter stk. 1 og 2 beregnes på grundlag af størrelsen af den overdragede andels del af omkostningerne til gennemførelse af afviklingen. Af § 29 a, stk. 4, fremgår, at overdragere økonomiske ansvar gælder, uanset om andelen eller dele heraf senere overdrages, dog således at krav først rettes mod den deltager, som senest har overdraget andelen. I henhold til § 29 a, stk. 5, er det en forudsætning for godkendelse efter § 29 af en hel eller delvis overdragelse af en tilladelse til efterforskning og indvinding af råstoffer, herunder kulbrinter, en tilladelse til etablering og drift af rørledningsanlæg eller en tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål end indvinding, at overdrager har afgivet en erklæring om subsidiært ansvar, jf. undergrundslovens § 29 a, stk. 1-4, over for de deltagere, som til enhver tid udgør rettighedshaveren til tilladelsen, og over for staten. Klima-, energi- og forsyningsministeren skal i henhold til undergrundslovens § 29 a stk. 6, godkende erklæringer om subsidiær hæftelse efter undergrundslovens § 29 a, stk. 5, og kan fastsætte vilkår herfor. Det fremgår endelig af undergrundslovens § 29 a, stk. 7, at klima-, energi- og forsyningsministeren i særlige tilfælde kan undtage fra kravet om subsidiær hæftelse. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2018-19, Tillæg A, L 179, side 24-25, at § 29 a, stk. 7, gør det muligt for klima-, energi- og forsyningsministeren at undtage en overdrager fra kravet om subsidiært ansvar i situationer, hvor det efter en konkret vurdering vil have begrænset betydning at pålægge overdrager subsidiært økonomisk ansvar. Det fremgår videre, at dispensationsmuligheden primært forventes anvendt, hvor det subsidiære økonomiske ansvar ikke forventes at give yderligere sikkerhed. Eksempelvis hvor de anlæg m.v., der er omfattet af det subsidiære økonomiske ansvar, er af meget begrænset omfang. Et andet eksempel er ved direkte eller indirekte overdragelser af tilladelser mellem selskaber i samme koncern, hvor det vur-

deres, at overdragelsen ikke får væsentlig betydning for deltagerens finansielle kapacitet til at opfylde samtlige forpligtelser i henhold til tilladelsen, da moderselskabet, som stiller med en garanti, forbliver det samme.

Afgørelse om dispensation kan alene træffes i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler.

Undergrundsloven giver ikke, bortset fra hvis området for en tilladelse opdeles efter undergrundslovens § 24 g, mulighed for at udskille og eventuelt overdrage specifikke rettigheder og forpligtelser separat.

2.1.1.3. Håndtering af anlæg efter endt anvendelse og ved ophør af tilladelser

Det fremgår ikke direkte af den gældende undergrundslov, hvad der skal ske med anlæg m.v., der ikke anvendes mere og efter ophør af den tilladelse, det er omfattet af. Anlæg m.v. i undergrundslovens forstand kan efter omstændighederne omfatte enhver type anlæg, installationer, rørledninger, brønde, kaverne m.v., der anvendes eller er blevet anvendt i forbindelse med virksomhed omfattet af en tilladelse efter undergrundsloven.

I henhold til undergrundslovens § 33 skal der i tilladelser efter loven fastsættes nærmere bestemmelser om, hvorledes der ved tilladelsens udløb, opgivelse, bortfald eller tilbagekaldelse skal forholdes med anlæg, der er etableret af rettighedshaveren, samt om hvorledes der skal forholdes med anlæg, der forinden har udtjent deres formål. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 1980-81, tillæg A, spalte 4497, at bestemmelsen ikke indeholder en automatisk (vederlagsfri) hjemfaldsret til staten, men forudsætter, at der i de enkelte tilladelser tages stilling til, hvorledes der skal forholdes med anlæg etableret af rettighedshaveren. Efter bestemmelser fastsat i tilladelserne, kan klima-, energi- og forsyningsministeren kræve anlæg fjernet helt eller delvist.

Bestemmelsen fik sin nuværende udformning ved lov nr. 310 af 17. maj 1995 om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund. Efter den dagældende bestemmelse skulle der i tilladelser efter loven alene fastsættes nærmere bestemmelser om, hvorledes der ved tilladelsens udløb, opgivelse, bortfald eller tilbagekaldelse (ophør) skulle forholdes med anlæg, der er etableret af rettighedshaveren. Ændringen indebar, at der i tilladelserne ligeledes skal fastsættes bestemmelser om, hvorledes der skal forholdes med anlæg, der forinden tilladelsens ophør, har udtjent deres formål, således at en eventuel fjernelse ikke skal afvente tilladelsens udløb, se hertil Folke-

tingstidende 1994-95, tillæg A, spalte 1648-1649. Bestemmelsen gennemførte resolution IMO A.672(16) *Guidelines and Standards for the Removal of Offshore Installations and Structures on the Continental Shelf and in the Exclusive Economic Zone* af 19. oktober 1989 fra FN's søfartsorganisation (IMO – International Maritime Organization). Bestemmelser om fjernelse efter endt brug var dog allerede i de senere år inden lovændringen i 1995 blevet indsat som vilkår for godkendelser af feltudbygninger og rørledninger i henhold til undergrundsloven.

Bestemmelserne i de enkelte tilladelser, fastsat med hjemmel i undergrundslovens § 33, er ikke ens, men adresserer grundlæggende de samme forhold, nemlig en ret for staten til eventuelt mod betaling at overtage anlæg, en oprydningspligt, hvorefter staten kan kræve, at rettighedshaver fjerner anlæg eller træffer nødvendige foranstaltninger, som tilsigter at hindre, at anlæg frembyder risiko eller ulempe, og en pligt til vedligeholdelse, hvorefter rettighedshaver er forpligtet til, indtil anlæg er afviklet, dvs. fjernet eller sikret og efterladt, eller overtaget af staten, at sørge for, at de er i forsvarlig stand. Se hertil bl.a. § 37, stk. 6 og 7, i den seneste modeltilladelse for efterforskning og indvinding af kulbrinter og § 12, stk. 6 i bekendtgørelse nr. 372 af 7. november 1963 om eneretsbevilling til efterforskning og indvinding af kulbrinter m.v. i Danmarks undergrund (Eneretsbevillingen).

Det nærmere indhold af tilladelserne og bestemmelserne om afvikling heri afhænger af, hvilken type tilladelse der er tale om, hvornår tilladelsen er meddelt, eksempelvis før eller efter 1995, og hvilket område tilladelsen dækker, eksempelvis om tilladelsen omfatter undergrunden under dansk havområde eller under land.

Der har ikke hidtil været tilfælde, hvor staten har overtaget anlæg, og der har ikke, bortset fra enkelte kulbrinteanlæg, der aktuelt ønskes genanvendt i forbindelse med lagring af CO₂, været interesse for genanvendelse. Anlæg har således som udgangspunkt skullet afvikles efter endt brug. I overensstemmelse med god forvaltningsskik, bør der tages stilling til anlægs håndtering inden for rimelig tid efter ophør af tilladelsen, eller efter at de ikke anvendes mere, afhængig af, hvad der indtræffer først. Det kan ikke på forhånd fastsættes, hvad der i alle tilfælde er rimelig tid, men inden der kan træffes afgørelse, er det altid nødvendigt, at den pågældende sag oplyses tilstrækkeligt. Inden endelig stillingtagen til, hvad der skal ske med et anlæg, kan der være behov for afklaring af en række forhold, f.eks. om de nærmere betingelser for eventuel statslig overtagelse eller eventuel genanvendelse.

For en mere uddybende beskrivelse af gældende ret vedrørende afvikling henvises til afsnit 2.2.1.1.

2.1.1.4. Mulighed for genanvendelse af anlæg m.v. efter undergrundsloven

Undergrundsloven indeholder ikke bestemmelser om genanvendelse af anlæg eller om ansvaret for genanvendte anlæg. Etablering og drift af anlæg, anvendt til virksomhed omfattet af en tilladelse meddelt efter undergrundsloven, kræver både en tilladelse, meddelt efter undergrundslovens §§ 3, 5, 17 eller 23, og godkendelse i forbindelse med godkendelse af planen for virksomheden efter undergrundslovens § 10 eller § 23 d. Arbejder ifm. etablering eller ændring af anlæg i undergrunden kræver desuden godkendelse efter undergrundslovens § 28. I forbindelse med godkendelser efter § 10 og § 23 d, bliver der taget stilling til, hvilke anlæg der forventes at blive anvendt i forbindelse med virksomhed omfattet af tilladelsen. Når en tilladelse ophører, eller hvis et anlæg ikke anvendes mere, skal der desuden tages stilling til anlæggets håndtering. Dette indgår i godkendelser af væsentlige ændringer af planen for virksomheden efter undergrundslovens § 10, stk. 3 eller § 23 d, stk. 4.

Hvis et anlæg ønskes genanvendt, eksempelvis i forbindelse med en anden tilladelse meddelt efter undergrundslovens §§ 3, 5 eller 23, skal Energistyrelsen således allerede i dag tage stilling til, hvordan anlægget kan gå fra at indgå i den første tilladelse, til at indgå i den anden. Hvis et anlæg, der eksempelvis har været anvendt i forbindelse med kulbrinteindvinding, ønskes genanvendt til lagring af CO₂, skal Energistyrelsen i forbindelse med kulbrintetilladelsen, der er meddelt efter undergrundslovens § 5, godkende, som en væsentlig ændring af planen for indvindingsvirksomheden, jf. undergrundslovens § 10, stk. 3, at anlægget ikke længere indgår i kulbrinteproduktionen og -tilladelsen. Energistyrelsen skal desuden iht. undergrundslovens § 23 d, stk. 2 eller stk. 4, godkende, at anlægget kan indgå i CO₂-lagringstilladelsen, der er meddelt efter undergrundslovens § 23.

I forbindelse med godkendelse efter § 10 og § 23 d skal der desuden tages stilling til, om rettighedshaver opfylder andre relevante forpligtelser efter undergrundsloven, eksempelvis kravene til teknisk og finansiell kapacitet efter undergrundslovens §§ 24 a – 24 c.

Efter gældende ret påhviler ansvaret for et anlæg rettighedshaveren til den tilladelse efter undergrundsloven, anlægget er omfattet af. Dette omfatter bl.a. ansvaret for, at anlægget er i forsvarlig stand og kan anvendes til virksomhed omfattet af tilladelsen, ansvaret for skader, der forvoldes ved den i

henhold til tilladelsen udøvede virksomhed, og ansvaret for, at anlægget bliver afviklet på forsvarlig vis.

Hvis et anlæg, i tillæg til virksomhed omfattet af den oprindelige tilladelse, anvendes til tredjepartsadgang, påhviler ansvaret for anlægget som sådan fortsat den oprindelige rettighedshaver, men ansvaret for udstyr og virksomhed, der alene relaterer sig til tredjepartsadgangen, påhviler tredjeparten. Eksempelvis påhviler ansvaret for skader, der forvoldes ved den i henhold til tredjepartens tilladelse udøvede virksomhed, tredjeparten, jf. undergrundslovens § 35, stk. 1. Afviklingsforpligtelsen for udstyr, der alene anvendes af tredjeparten, påhviler ligeledes tredjeparten.

Ansvarsfordelingen ved genanvendelse er ikke eksplicit reguleret, men visse af de gældende regler i undergrundsloven finder umiddelbart anvendelse efter deres indhold. Det følger således af undergrundslovens § 35, stk. 1, at rettighedshaver er ansvarlig for skader, der forvoldes ved den i henhold til tilladelsen udøvede virksomhed, selv om skaden er hændelig. Såfremt der sker en skade, der kan henføres til et anlæg eller et område, der er blevet genanvendt, vil det skulle afgøres, hvilken virksomhed og dermed hvilken tilladelse, skaden kan henføres til. Dette er et spørgsmål om kausalitet, men det må som udgangspunkt formodes, at den nye rettighedshaver er ansvarlig, hvis den virksomhed der aktuelt udøves, umiddelbart kun vil kunne henføres til den nye tilladelse. Tilsvarende må det formodes, for så vidt angår genanvendelse af geologiske strukturer, at ansvaret for utilsigtede hændelser umiddelbart vil skulle tilskrives den aktive tilladelse, eller, hvis der ikke længere er en aktiv tilladelse, den nyeste tilladelse. Det kan i sidste ende ikke afvises, at et ansvar vil kunne gøres gældende mod en tidligere rettighedshaver, men spørgsmålet om ansvar vil i alle tilfælde afhænge af, om der kan påvises en kausal sammenhæng mellem virksomhed omfattet af en tilladelse, og den pågældende hændelse.

Hvis genanvendelse minder om traditionel 3. partsadgang, for eksempel hvis der alene er tale om delvis genanvendelse af en platform, og resten af platformen enten ikke anvendes mere, eller fortsat anvendes i den oprindelige tilladelse, vil værten som udgangspunkt fortsat have ansvaret for anlægget som sådan i forhold til drift, vedligehold og afvikling, være forpligtet til at bibeholde tilstrækkelig teknisk og finansiell kapacitet, og i øvrigt opfylde relevante krav i undergrundsloven og i den oprindelige tilladelse. Værten vil desuden fortsat være forpligtet til at afvikle anlægget efter endt brug.

Uanset hvilke typer anlæg, der ønskes genanvendt, skal Energistyrelsen og andre relevante myndigheder føre tilsyn med overholdelse af gældende regler og bestemmelser. Det bemærkes, at eksempelvis miljø- og sikkerhedsforhold i forhold til tilladelser til henholdsvis kulbrinteindvinding og lagring af CO₂, ikke nødvendigvis reguleres af og godkendes efter de samme bestemmelser, endsi­ge hører under de samme myndigheder. Der kan desuden være forskelle i de saglige hensyn, der skal varetages, afhængig af hvilke aktiviteter, der er tale om.

2.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

I takt med, at kulbrinteindvindingen i den danske del af Nordsøen afsluttes, skal der tages stilling til, hvad der skal ske med de anlæg, der har været anvendt. Praksis har hidtil været, at anlæg afvikles, og dette forventes fortsat at være relevant for langt de fleste anlæg. Det forventes dog, at anlæg ønskes genanvendt til andre formål, end det der var tilladt under den oprindelige tilladelse efter undergrundsloven. Dette kan eksempelvis være genbrug af gamle kulbrinteanlæg til lagring af CO₂, hvilket er aktuelt med f.eks. Greensand-projektet i Nordsøen, men genanvendelse med henblik på andre formål vil også kunne blive relevant. Genanvendelse vil, hvor det teknisk kan lade sig gøre, og anlæggene er egnede, som hovedregel være en fordel, da de økonomiske omkostninger forbundet med etablering af nye anlæg potentielt er mange gange større end omkostningerne ved genanvendelse. De potentielle konsekvenser for miljøet og det generelle ressourceforbrug må ligeledes forventes at være væsentligt mindre ved genanvendelse end ved etablering af nye anlæg. Hertil kommer, at udskydelse af afvikling og dermed udskydelse af afviklingsomkostningerne forventes at udgøre en væsentlig økonomisk fordel for rettighedshaver. Det må derfor, uanset om man ser på de samfundsmæssige, økonomiske eller miljømæssige fordele, eller mulighederne og fordelene for de involverede selskaber, betragtes som fornuftigt og hensigtsmæssigt, at anlæg bliver genanvendt.

Genanvendelse rejser en række spørgsmål om rettigheder og forpligtelser, der ikke fuldt ud er håndteret i hverken undergrundsloven eller i tilladelserne meddelt efter loven.

Hvis et anlæg ønskes genanvendt, vil genanvendelse ske på et andet grundlag og med et andet formål end den oprindelige tilladelse, da den gamle tilladelse netop ikke giver ret til den nye anvendelse. Eksempelvis giver en eneretstilladelse efter undergrundslovens § 5 til efterforskning og indvinding af kulbrinter ikke ret til f.eks. lagring af CO₂. Genanvendelse af anlæg, i hvert fald i tilfælde, der omfatter anvendelse af undergrunden, forudsætter derfor, da der ikke eksisterer en decideret tilladelsesordning for anlæg på

havet, en ny selvstændig tilladelse efter f.eks. undergrundslovens § 5 eller § 23, der kan rumme den nye anvendelse.

Det må desuden forventes, at genanvendelse ofte kun vil være relevant i forhold til en del af de anlæg og en del af området på overfladen og i undergrunden, som en tilladelse omfatter. Det bør derfor være muligt at genanvende dele af de anlæg, der er omfattet af en tilladelse og dele af området og undergrunden, uden at ansvaret for og forpligtelserne forbundet med de øvrige anlæg og det resterende område følger med.

Ved genanvendelse skal der blandt andet tages stilling til ansvaret for opfyldelse af specifikke forpligtelser, som f.eks. pligten til afvikling, og pligten til, at anlæg vedligeholdes og drives på en hensigtsmæssig og sikker måde, pligten til at have tilstrækkelig teknisk og finansiell kapacitet, samt ansvaret for eventuelle skader, der forvoldes ved den i henhold til tilladelsen udøvede virksomhed.

Det er klima-, energi- og forsyningsministeriets vurdering, at de eksisterende regler på området ikke i tilstrækkelig grad sikrer, at genanvendelse kan finde sted på en hensigtsmæssig, gennemsigtig og forudsigelig måde. Der er usikkerheder forbundet med ansvarsforholdene ved genanvendelse, særligt ifm. afvikling, og der er ikke i den gældende undergrundslov bestemmelser om overgang eller overdragelse af ansvaret for anlæg. Denne usikkerhed kan i sig selv være en barriere for selskabers muligheder for at genanvende anlæg. Der er heller ikke, som ved overdragelse af tilladelser, hjemmel til, at en overdrager hæfter subsidiært for udgifter til afvikling af anlæg, hvilket øger risikoen for, at staten i sidste ende kan komme til at hæfte for afviklingsudgifter.

Hvis et anlæg genanvendes, uanset om der er tale om en situation, der minder om 3. partsadgang, eller en situation hvor anlægget helt overgår til den nye anvendelse, kan det være relevant og hensigtsmæssigt, at ansvaret overgår til den nye rettighedshaver. Hvor der er tale om anlæg i undergrunden, er det efter ministeriets opfattelse klart mest hensigtsmæssigt, at det er den rettighedshaver, der fremadrettet vil have aktiviteter forbundet med anlægget, der har ansvaret. I tilfælde hvor f.eks. en brønd, der har været anvendt ifm. kulbrinteindvinding overgår fuldstændig til CO₂-lagring, og den videre drift derfor er tæt knyttet til virksomhed og aktiviteter omfattet af den nye tilladelse, vil det eksempelvis efter omstændighederne ikke give mening at føre tilsyn i regi af kulbrintetilladelsen.

For at sikre, at det alene er selskaber, der må forventes at kunne opfylde forpligtelserne knyttet til et anlæg, herunder forpligtelsen til i sidste ende at

afvikle anlægget, er det Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets opfattelse, at overdragelse af ansvar for anlæg alene bør være muligt, hvis ansvaret overdrages til en anden rettighedshaver efter undergrundsloven. Dermed sikres det, at den gældende regulatoriske ramme i undergrundsloven fortsat finder anvendelse, og at de relevante bestemmelser i tilladelser meddelt efter loven, kan anvendes.

Overdragelse af ansvaret for anlæg har mange lighedspunkter med overdragelser af eneretstilladelser. Ved overdragelse af ansvaret for et anlæg vil det eksempelvis som ved godkendelse af overdragelser af tilladelser efter den gældende undergrundslovs § 29, stk. 1, være relevant og nødvendigt at vurdere, om den rettighedshaver, der fremover vil have ansvaret for anlægget har den nødvendige tekniske og finansielle kapacitet. Reglerne om subsidiær hæftelse for afviklingsomkostninger efter den gældende undergrundslovs § 29 a, vil efter ministeriets opfattelse også være relevante ved overdragelse af ansvaret for et anlæg, da reglerne netop adresserer situationer, hvor (afviklings)ansvaret for et eller flere anlæg overgår til en anden rettighedshaver.

Det er derfor ministeriets opfattelse, at der for overdragelse af ansvaret for anlæg, med de nødvendige tilpasninger, bør gælde tilsvarende regler som for overdragelse af eneretstilladelser.

I modsætning til ved overdragelse af eneretstilladelser, der kan overdrages helt eller delvist, er det ministeriets opfattelse, at ansvaret for et anlæg skal og bør være samlet hos én rettighedshaver, og at ansvaret derfor ikke bør kunne overdrages delvist eller i øvrigt deles op. Der er dog ikke efter ministeriets opfattelse umiddelbart noget til hinder for, at ansvaret for forskellige anlæg, der har været omfattet af den samme tilladelse, overgår til flere forskellige, nye rettighedshavere. Hvad der i det enkelte tilfælde vil give mening, vil bero på en konkret vurdering af den enkelte sag, og af en konkret afgrænsning af de enkelte anlæg.

En anden vigtig forskel på godkendelse af overdragelse af tilladelser efter undergrundslovens § 29, og godkendelse af overdragelse af ansvaret for et anlæg er, at overdragelse af en tilladelse skal godkendes, uanset om tilladelsen overdrages direkte eller indirekte. Da overdragelse af ansvaret for et anlæg efter ministeriets opfattelse alene bør kunne finde sted mellem rettighedshavere til tilladelser efter undergrundsloven, og ansvaret for et anlæg vil blive omfattet af den nye rettighedshavers tilladelse, vil en eventuel indirekte overdragelse af ansvaret for et anlæg allerede efter de gældende reg-

ler i undergrundslovens § 29 skulle godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren. Grunden til dette er, at den indirekte overdragelse af ansvaret for anlægget vil være en del af en overdragelse af en tilladelse.

Det er endelig ikke klart om den vurdering, der i dag foretages efter undergrundslovens § 10 og § 23 d, ifm. genanvendelse, i tilstrækkelig grad indtager de relevante hensyn, der skal varetages efter undergrundsloven. Ved godkendelse efter § 10 og § 23 d, tages der eksempelvis kun fagligt stilling til, om et anlæg kan tages ud af en tilladelse, og indgå i en ny, og om de respektive rettighedshavere opfylder lovens krav. Det er ministeriets vurdering, for utvetydigt at slå fast, at genanvendelse af et anlæg sker med statens accept, at det vil være hensigtsmæssigt, at det fremgår direkte af undergrundsloven, at genanvendelse som sådan skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren.

Det forudsættes, at der ofte vil være et vist tidsrum, fra en rettighedshaver indledningsvis afsøger mulighederne for genanvendelse af et anlæg, og til det i praksis vil kunne blive genanvendt. Der er ikke efter Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering noget til hinder for, at genanvendelse godkendes på et tidligt tidspunkt i processen, men det vil i så fald være nødvendigt løbende at kunne sikre fremdrift i processen. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer i den sammenhæng, at det vil være relevant at kunne fastsætte vilkår om eksempelvis dokumentation og tidsfrister. Vilkårene skal bl.a. sikre, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan vurdere, om genanvendelse er realistisk, rent teknisk kan lade sig gøre, og kan ske inden for rimelig tid. Klima-, energi- og forsyningsministeriet vurderer ligeledes, at det kan være hensigtsmæssigt at fastsætte regler om genanvendelse, herunder om generelle dokumentationskrav og tidsfrister.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, for at tilvejebringe et klart hjemmelsgrundlag for håndtering af genanvendelse af anlæg på undergrundsområdet, at det fastsættes direkte i undergrundsloven i en ny § 33 a, stk. 1, 1. pkt., at genanvendelse skal godkendes af klima-, energi-, og forsyningsministeren.

For at sikre, at genanvendelse af anlæg i undergrunden, hvor driften er uløseligt knyttet til virksomhed omfattet af tilladelsen, sker på en hensigtsmæssig måde, foreslås det i en ny § 33 a, stk. 1, 2. pkt., at godkendelse af genanvendelse af anlæg i undergrunden betinges af, at ansvaret overdrages til den nye rettighedshaver. Hvis det ønskes at genanvende anlæg, der ikke er i undergrunden, foreslås det, at de involverede rettighedshavere har mulighed for at overdrage ansvaret, men at dette ikke skal være et krav.

Overdragelse af ansvaret vil under alle omstændigheder være betinget af klima-, energi-, og forsyningsministerens godkendelse, jf. den foreslåede nye bestemmelse i § 33 a, stk. 2. Ansvaret vil kun kunne overdrages helt, dvs. delvis overdragelse af ansvaret vil ikke være muligt. Indirekte overdragelse af ansvaret, dvs. hvor det ikke er selve ansvaret, der overdrages, men bestemmende indflydelse over det selskab, der har ansvaret, skal ikke godkendes efter den foreslåede ordning. Indirekte overdragelse af ansvaret for anlæg vil blive godkendt i forbindelse med godkendelse efter de gældende regler i undergrundslovens § 29 af overdragelse af den tilladelse, som anlægget er knyttet til.

Overdragelse af ansvaret vil kun kunne godkendes, hvis rettighedshaveren også efter overdragelsen skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet, jf. den foreslåede nye bestemmelse i § 33 a, stk. 3.

Det foreslås i en ny bestemmelse i § 33 a, stk. 4, at de gældende regler i undergrundslovens § 29 a om subsidiært ansvar for udgifter til afvikling af anlæg, finder tilsvarende anvendelse i situationer, hvor ansvaret for et anlæg overdrages. Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en rettighedshaver, der overdrager ansvaret for et anlæg vil hæfte subsidiært for afviklingsomkostningerne hertil, hvis den rettighedshaver, ansvaret er overdraget til, ikke kan afholde disse. Den foreslåede bestemmelse skal sikre staten mod at skulle afholde afviklingsomkostninger, hvis en rettighedshaver, der overtager et anlæg, ikke kan finansiere den endelige afvikling heraf. Da ansvaret efter den foreslåede § 33 a, stk. 2, alene kan overdrages helt, og ikke delvist, som ved overdragelse af tilladelser, vil undergrundslovens § 29 a, stk. 1, 1. pkt., ikke være relevant.

Overdragelse af ansvaret vil i alle tilfælde afhænge af, at de involverede parter indgår aftale herom, og ansøger ministeren om godkendelse heraf.

Ved afgørelser om godkendelse af overdragelse af ansvaret for anlæg efter den foreslåede nye bestemmelse i § 33 a, stk. 2, foreslås det i en ny bestemmelse i § 33 a, stk. 5, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte vilkår. Hjemlen forudsættes anvendt til bl.a. at fastsætte vilkår om dokumentation og tidsfrister i forhold til, at genanvendelse er realiserbart og realistisk.

Endelig foreslås det i en ny bestemmelse i § 33 a, stk. 6, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om genanvendelse. Den foreslåede hjemmel forudsættes anvendt til i nødvendigt omfang, at fastsætte generelle regler om dokumentation og tidsfrister.

2.2. Afvikling af anlæg og afviklingsplaner i henhold til undergrundslovens § 32 a

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Afvikling af anlæg

Som anført i afsnit 2.1.1.3. indeholder undergrundsloven ikke specifikke bestemmelser om, hvad der skal ske med anlæg efter endt brug, herunder om afvikling og godkendelse af afviklingsprojekter. I henhold til § 32 a, der er behandlet nærmere neden for under 2.2.1.2., skal ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10, 17, 23 eller 28 ledsages af en plan for afvikling af samtlige anlæg og installationer m.v. omfattet af ansøgningen og alle eventuelt tidligere godkendte anlæg og installationer m.v. i forbindelse med den tilladelse omfattet af undergrundsloven, som ansøgningen vedrører. Formålet med bestemmelsen er at reducere risikoen for, at en deltager i en tilladelse til efterforskning og indvinding af kulbrinter kommer til at betale for andre deltageres andel af fjernelsesomkostningerne, hvis de andre deltagere ikke selv er i stand til det, samt at sikre indarbejdelse af hensyn vedrørende fjernelse af anlæg og installationer m.v. allerede i planlægningen af udbygningen af et felt. Se hertil bemærkningerne til § 32 a, jf. Folketingstidende 2014-15 (1. samling), tillæg A, L 116, side 31-33.

Afviklingsprojekter godkendes ikke i medfør af § 32 a, og der tages heller ikke i forbindelse med godkendelse efter § 32 a, stilling til de konkrete metoder og forhold omkring afvikling.

Med hjemmel i undergrundslovens § 33, er der fastsat nærmere bestemmelser i de enkelte tilladelser om, hvorledes der ved tilladelsens ophør, skal forholdes med anlæg, der er etableret af rettighedshaveren, samt om hvorledes der skal forholdes med anlæg, der forinden har udtjent deres formål. Som nævnt under 2.1.1.3. er hjemlen i § 33 blevet udnyttet til at fastsætte bestemmelser i tilladelser meddelt efter undergrundsloven om hvorvidt staten, eventuelt mod betaling, skal overtage anlæg, om rettighedshaver skal fjerne anlæg helt eller delvist, og om hvorvidt rettighedshaver skal træffe andre, nødvendige foranstaltninger, som tilsigter at hindre, at anlæg frembyder risiko eller ulempe for andre. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan kræve anlæg fjernet, og kan desuden til enhver tid pålægge rettighedshaveren at træffe andre fornødne foranstaltninger, som tilsigter at hindre, at anlæg frembyder risiko eller ulempe, jf. bl.a. § 37, stk. 6 og 7, i den seneste modeltilladelse for efterforskning og indvinding af kulbrinter og § 12, stk. 6 i Eneretsbevillingen.

Ved vurderingen af et afviklingsprojekt skal Danmarks internationale forpligtelser desuden inddrages. Danmark har ved sin tiltrædelse til bl.a. Kontinentalsokkelkonventionen, Havretskonventionen, og OSPAR-konventionen, forpligtet sig til at sikre, at anlæg og installationer fjernes, så snart de ikke anvendes mere. Af artikel 5, stk. 5, 2. pkt. i Kontinentalsokkelkonventionen, som Danmark ratificerede den 31. maj, 1963, fremgår det således, at enhver installation, som nedlægges, eller som ikke længere anvendes, skal fjernes fuldstændigt. Af samme konventions artikel 5, stk. 1, der bl.a. omfatter afvikling, fremgår, at udforskningen af den kontinentale sokkel og udnyttelsen af dens naturforekomster ikke må medføre uberettigede forstyrrende indgreb i skibsfart og fiskeri eller i bevarelsen af havets levende rigdomskilder. Af Havretskonventionens artikel 60, stk. 3, 2. og 3. pkt., som Danmark ratificerede den 2. september 2004, fremgår, at enhver installation eller ethvert anlæg i den Eksklusive Økonomiske Zone, som er forladt eller ikke mere er i brug, skal fjernes, for at sikre sejladsen under behørig hensyntagen til almindeligt anerkendte internationale normer fastlagt i denne forbindelse af den kompetente internationale organisation. Fjernelse skal også tage behørigt hensyn til fiskeriet, beskyttelsen af havmiljøet og andre staters rettigheder og pligter. FN's organ for internationale forhold på søfartsområdet, Den Internationale Maritime Organisation (IMO), vedtog den 19. oktober 1989 resolution A.672(16) om retningslinjer og standarder vedrørende fjernelse af offshore installationer og anlæg på kontinentalsokkelområdet og i den eksklusive økonomiske zone. Af resolutionens pkt. 1.1-1.4 fremgår bl.a., at anlæg og installationer skal fjernes, så snart det er rimeligt, praktisk muligt, når ikke de anvendes mere, medmindre efterladelse eller delvis fjernelse er i overensstemmelse med kravene i resolutionen. Af OSPAR Decision 98/3 om bortskaffelse af offshore installationer, der ikke længere er i brug, fremgår klart, at udgangspunktet er fjernelse, men at der er enkelte tilfælde, hvor hel eller delvis efterladelse kan tillades, jf. OSPAR Decision 98/3, Annex 1.

De nævnte internationale instrumenter adresserer ikke direkte, hvad der skal ske med anlæg i undergrunden, eksempelvis brønde, efter endt anvendelse. Det må imidlertid forudsættes, at afviklingen heraf, lige som etablering og drift, skal ske med respekt for relevante internationalretlige normer, herunder hensyn til skibsfarten, miljøet og anden anvendelse. Anlæg i undergrunden kan ikke som overfladeanlæg fjernes, men de skal afvikles på en måde, så de ikke frembyder risiko eller ulempe for andre. Dette betyder i praksis, at f.eks. brønde skal lukkes og sikres på forsvarlig vis, således at de ikke

stikker op over havbunden, at der ikke kan ske udsivninger fra dem, og således at der i rimeligt omfang tages hensyn til eventuel fremtidig anvendelse af undergrunden, havbunden og havet i øvrigt.

Afgørelser om hvad der skal ske med anlæg, og afgørelser om selve afviklingsprojekterne, sker i dag i forbindelse med godkendelse af væsentlige ændringer af planen for virksomhed omfattet af den tilladelse, som anlægget har været omfattet af, jf. undergrundslovens § 10, stk. 3, for så vidt angår indvinding af råstoffer og § 23 d, stk. 4, for så vidt angår lagring og anden anvendelse af undergrunden. Afhængig af hvilken type anlæg og hvilken type tilladelse, der er tale om, kan det efter omstændighederne være nødvendigt at træffe en række delafgørelser om afvikling. For visse anlæg omfattet af en tilladelse, eksempelvis platforme, kan det være klart, at de skal fjernes, og hvordan og hvornår det skal ske, mens der for andre anlæg, eksempelvis rørledninger, kan være behov for yderligere afklaring eller undersøgelser af fysiske og praktiske forhold, inden der kan træffes endelig afgørelse om afvikling. Det må dog under alle omstændigheder forudsættes, at eventuelle udeståender så vidt muligt endeligt afklares inden for rimelig tid efter, at et anlæg ikke anvendes mere.

Ved vurderingen af et afviklingsprojekt inddrages projektets tekniske gennemførlighed, omkostninger og omfang, og i hvilken grad projektet vil være til risiko eller ulempe for andre. Vurderingen omfatter hele projektet, herunder konsekvenserne ved de valgte teknikker, fremgangsmåder og materialer, hvornår og hvor hurtigt afviklingen planlægges at foregå, og konsekvenserne for anden nutidig, planlagt og potentiel anvendelse af området på overfladen og af undergrunden.

Aktuelle og potentielle miljøpåvirkninger, herunder udledninger til omgivelserne, påvirkninger af arter, habitater m.v., inddrages, jf. § 1, stk. 2 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 (miljøvurderingsloven), undergrundslovens § 28 a, § 28 b og § 28 e, samt bekendtgørelse nr. 846 af 26. juni 2024 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved videnskabelige undersøgelser, forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore (offshorehabitatbekendtgørelsen). Inden ansøgning om godkendelse af et afviklingsprojekt skal der desuden efter omstændighederne være foretaget en miljøkonsekvensvurdering i henhold til miljøvurderingslovens § 15.

For så vidt angår anden anvendelse af det pågældende område, er det på havet relevant at inddrage hensyn til skibsfarten, herunder retten til fri sejlad, fiskeri, samt placering af anden infrastruktur, eksempelvis vindmølleparker, andre rørledninger og kabler m.v. I forbindelse med afvikling af brønde, kaverner og andre strukturer i undergrunden, skal det så vidt muligt sikres, at risikoen for negative påvirkninger på overfladen og i undergrunden, eksempelvis ved udsivning til overfladen og til drikkevandslag i undergrunden, minimeres, og at det berørte område på overfladen og de berørte strukturer i undergrunden så vidt muligt kan genanvendes.

Ved afvikling af rørledninger kan det, hvis rørledningerne ikke er blevet fjernet helt som led i afviklingen, være nødvendigt at overvåge havbunden eventuelt i en længere årrække for at sikre, at der ikke som følge af eksempelvis strømforholdene opstår såkaldt frit spænd (free span). Frit spænd kan udgøre en risiko for skibssikkerheden, da ankere, net og trawl kan sætte sig fast mellem havbunden og de efterladte rørledninger. Tilsvarende kan det efter omstændighederne være relevant at overvåge afviklede brønde i en årrække for at sikre, at de er afviklet forsvarligt, og at der ikke efterfølgende sker udsivninger.

Der kan desuden være visse anlæg, der ikke hverken helt eller delvist kan fjernes på sikker vis, f.eks. på grund af gennemtæring, eller hvor fjernelse vil have miljø- eller sikkerhedsmæssige konsekvenser i et omfang som gør, at efterladelse og sikring er nødvendigt. Dette vil bero på en konkret vurdering.

Der kan således efter endt afvikling være behov for at monitorere eksempelvis efterladte anlæg eller de områder, hvor anlæggene har været, indtil der er opnået tilstrækkelig sikkerhed for, at de efterladte anlæg m.v. eller de pågældende områder, ikke udgør en risiko eller gene for andre.

Indtil der er truffet endelig afgørelse om, at afviklingen af et anlæg er afsluttet og alle relevante vilkår i afgørelsen om afvikling er opfyldt, skal rettighedshaver desuden i relevant omfang sørge for at opfylde undergrundslovens øvrige krav, herunder kravet om tilstrækkelig teknisk og finansiell kapacitet, jf. lovens § 24 a, og kravet i § 24 e om forsikringsdækning af rettighedshavers objektive erstatningsansvar efter lovens § 35. Der kan f.eks. være behov for monitorering gennem en længere årrække, indtil sagen er tilstrækkeligt oplyst, dvs. indtil der er opnået tilstrækkelig sikkerhed for, at afviklingen ikke udgør risiko eller gene for andre, herunder ift. anden anvendelse af undergrunden og overfladen i øvrigt.

Hvis anlæg ikke fjernes som led i afvikling, men helt eller delvist efterlades, har rettighedshaver ansvaret for, at de pågældende anlæg ikke fremadrettet udgør risiko eller ulempe for andre. Energistyrelsen kan desuden kræve, hvis det under monitoreringsperioden eller efterfølgende viser sig, at det ikke længere vurderes at være forsvarligt, at anlægget efterlades helt eller delvist, at rettighedshaver fjerner anlægget.

Inden et afviklingsprojekt kan iværksættes, skal rettighedshaver dokumentere, at have tilstrækkelig teknisk og finansiell kapacitet til, at afviklingsprojektet kan gennemføres på forsvarlig vis, jf. undergrundslovens § 24 b, stk. 1.

Ved godkendelse af afviklingsprojekter fastsættes i dag vilkår efter undergrundslovens § 10, stk. 4, og § 23 d, stk. 5. Afhængig af afviklingsprojektets karakter, fastsættes der eksempelvis vilkår om dokumentation for at specifikke forhold er tilstede eller opfyldt inden afvikling iværksættes, om bestemte fremgangsmåder ved fjernelse eller sikring af anlæg, om løbende monitorering og dokumentation af f.eks. projektets fremdrift og undergrunden og omgivelsernes tilstand både under afviklingsprojektets gennemførelse og efter afslutningen heraf. Der fastsættes desuden tidsfrister for gennemførelse af afviklingsprojekter, herunder gennemførelse af delelementer af et afviklingsprojekt. Dette kan være relevant, hvis et afviklingsprojekt omfatter flere anlæg, eksempelvis flere separate platforme eller brøndanlæg og platforme. Ved fastsættelse af tidsfrister inddrages de konkrete forhold omkring afviklingsprojektet, herunder om der er særlige forhold, der tilsiger, at afvikling skal være afsluttet på et bestemt tidspunkt eller evt. så hurtigt som muligt. Hvis et anlæg, eksempelvis et brøndanlæg, er i en tilstand, hvor der er øget risiko for udslip, fastsættes en tilpas kort frist for gennemførelse af afviklingsprojektet.

Der kan desuden fastsættes vilkår om dokumentation for gennemførelse af afviklingsaktiviteterne, og opfyldelse af vilkår, herunder, hvor relevant, udførelse af afsluttende ”as left”-survey, at området/havbunden er ryddet for udstyr og affald, redegørelse for evt. monitoreringsprogram, samt en økonomisk redegørelse for gennemførelse af hele afviklingsprogrammet. Formen på og indholdet af dokumentationen vil afhænge af det konkrete afviklingsprojekt. Det kan, for at sikre kvaliteten af datagrundlaget og rapporteringen, være nødvendigt at fastsætte vilkår om godkendelse af dataindsamlingsprogrammet, herunder godkendelse af de valgte metoder, og det kan, for at sikre, at indholdet er fyldestgørende, være nødvendigt at fastsætte indholdskrav til programmer for afviklingsaktiviteter og dokumentation for udførelse her af.

I tilfælde af, at et anlæg i forbindelse med afvikling ikke fjernes helt, eksempelvis hvis et rørledningsanlæg ikke fjernes helt, eller ved afvikling af brønde, der i sagens natur ikke kan fjernes fuldstændigt, fastsættes der efter omstændighederne vilkår om løbende monitorering i en passende årrække for at sikre, at der eksempelvis ikke opstår frit spænd, og at brøndene er lukket forsvarligt. Monitoreringen skal fortsætte i så tilpas lang tid, at der er tilstrækkeligt grundlag til at vurdere, om anlægget udgør gene eller risiko.

Da Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet er miljømyndighed for projekter på havområdet omfattet af undergrundsloven, vil afgørelser om afviklingsprojekter efter § 10, stk. 3, eller § 23 d, stk. 4, efter omstændighederne indeholde vilkår om relevante miljøforhold. Vilkår om miljøforhold fastsættes med hjemmel i § 28 b og § 28 e, og kan bl.a. vedrøre mitigerende foranstaltninger og afværgeforanstaltninger, eksempelvis krav om boble-gardiner ved visse offshore-arbejder, bestemte fremgangsmåder og f.eks. tidspunkter arbejdet må udføres på, krav om miljømæssig monitorering af udledninger, støjforhold m.v. Det kan desuden være relevant at fastsætte vilkår om dokumentation for rensningsniveauet af et anlæg, herunder analyseresultater, eksempelvis ifm. afvikling af rørledningsanlæg. Indholdet af relevante stoffer og de tilhørende grænseværdier indgår i afgørelsen af, hvordan et anlæg sikkert kan afvikles.

I overensstemmelse med god forvaltningsskik bør afviklingsprojekter være godkendt og efterfølgende gennemført inden for rimelig tid efter, at det er klart, at et anlæg skal afvikles. Det kan ikke på forhånd fastsættes, hvad der i alle tilfælde er rimelig tid, men inden der kan træffes afgørelse, er det nødvendigt, at sagen oplyses tilstrækkeligt. Genanvendelse kan efter omstændighederne være en saglig grund til at udskyde tidspunktet for afvikling, og der kan herudover være miljømæssige, praktiske og økonomiske forhold, der tilsiger, at anlæg m.v. bør afvikles på et senere tidspunkt. Eksempelvis hvis flere anlæg planlægges afviklet i en såkaldt afviklingskampagne. Hvis rettighedshaver ønsker at udskyde afvikling, skal begrundelsen herfor være konkret, og det skal dokumenteres, at f.eks. genanvendelse eller kampagne-baseret afvikling er muligt og realistisk, og at genanvendelse eller endelig afvikling vil finde sted inden for få år efter endt anvendelse af det pågældende anlæg.

Anlæg omfattet af tilladelser efter undergrundsloven kan variere fra mindre brønde på land, der kan afvikles på kort tid, måske få uger, til store anlæg på havet, der kræver specialfartøjer, og hvor afvikling er afhængigt af eksterne forhold som vind og vejr. Anlæg kan også omfatte kaverner i salt-

strukturer i undergrunden, hvor der skal tages hensyn til risikoen for indsynkning, og hvor der kan være behov for, at kavernen opnår termisk ligevægt med den omgivende undergrund.

Ved vurderingen af hvad der i et konkret tilfælde er rimelig tid, er det derfor nødvendigt at inddrage de nærmere, konkrete forhold omkring det eller de berørte anlæg, herunder hvor kompleks og omkostningstung afviklingen forventes at være, og hvilke konsekvenser for f.eks. miljø og natur, der er relevante at tage i betragtning.

Der er i undergrundslovens § 2 a hjemmel til, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler med henblik på at gennemføre eller anvende internationale konventioner og EU-regler om forhold, der er omfattet af undergrundsloven, herunder forordninger, direktiver og beslutninger om naturbeskyttelse på dansk søterritorium, i dansk eksklusiv økonomisk zone og på dansk kontinentalsokkelområde. Efter undergrundslovens § 28 a fastsætter klima-, energi- og forsyningsministeren med henblik på gennemførelse af Den Europæiske Unions direktiver og beslutninger på naturbeskyttelsesområdet regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår tilladelser eller godkendelser kan meddeles efter § 10, stk. 2 og 3, § 17, stk. 1, § 23 d, stk. 2 og 4, § 23 k, stk. 1, og § 28, stk. 1 og 3.

Hjemlen i § 2 a, er ikke udnyttet, men § 28 a er blevet anvendt til at fastsætte regler i offshorehabitatbekendtgørelsen. Reglerne finder, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 1 og 3, bl.a. anvendelse ved godkendelse af afviklingsprojekter efter undergrundslovens § 10, stk. 3, og § 23 d, stk. 4.

Der er ikke herudover hjemmel i den gældende undergrundslov til at fastsætte regler om afvikling.

2.2.1.2. Afviklingsplaner i henhold til undergrundslovens § 32 a

Det fremgår af undergrundslovens § 32 a, stk. 1, at ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter undergrundslovens §§ 10, 17, 23 og 28, skal ledsages af en plan for afvikling af samtlige anlæg og installationer m.v. omfattet af ansøgningen og alle eventuelt tidligere godkendte anlæg og installationer m.v. i forbindelse med den tilladelse omfattet af undergrundsloven, som ansøgningen vedrører. I henhold til § 32 a, stk. 2, skal der i afviklingsplanen indgå en opgørelse af de forventede udgifter til gennemførelse af afviklingsplanen og en beskrivelse af, hvorledes der etableres sikkerhed for, at midlerne til gennemførelse af afviklingsplanen er til rådighed. Afviklingsplanen skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren, der kan fastsætte

vilkår for godkendelsen. Af § 32 a, stk. 3, fremgår, at godkendelse efter § 28, stk. 1 eller 3, af et program for midlertidigt at efterlade en efterforsknings- eller vurderingsboring kun kan meddeles, hvis rettighedshaver har stillet sikkerhed for udgifterne til permanent lukning. I henhold til § 32 a, stk. 4, skal rettighedshavere til tilladelser omfattende anlæg og installationer m.v. til brug for virksomhed omfattet af loven, som er etableret inden den 19. juli 2015, og anlæg og installationer m.v., som er godkendt efter §§ 10, 17 eller 23, men som endnu ikke er etableret på dette tidspunkt, inden den 19. juli 2018 fremsende afviklingsplaner for deres anlæg til klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelse. Afviklingsplaner skal dog fremsendes senest 2 år inden en tilladelses ophør eller senest 2 år før det tidspunkt, hvor et eller flere anlæg forventes at ville have udtjent deres formål. Afviklingsplanerne skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren, som kan fastsætte vilkår for godkendelsen. I henhold til § 32 a, stk. 5, skal afviklingsplaner efter stk. 1 og 3 omfatte afvikling af samtlige anlæg og installationer m.v. og en opgørelse af forventede udgifter til gennemførelse af planen. I afviklingsplanen skal indgå, hvordan og på hvilke tidspunkter der etableres sikkerhed for, at midlerne til gennemførelse af afviklingsplanerne er til rådighed.

§ 32 a blev vedtaget med § 1, nr. 22 i lov nr. 535 af 29. april 2015, og gennemfører kravet i artikel 4, nr. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/30/EU af 12. juni 2013 om sikkerheden i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter (offshoresikkerhedsdirektivet), om sikring af den fornødne finansielle kapacitet i den relevante fase af olie og gasaktiviteterne. Af bemærkningerne til § 32 a fremgår, jf. Folketingstidende 2014-15 (1. samling), tillæg A, L 116, side 31-33, at formålet med bestemmelsen er at reducere risikoen for, at en deltager i en tilladelse til efterforskning og indvinding af kulbrinter kommer til at betale for andre deltageres andel af fjernelsesomkostningerne, hvis de andre deltagere ikke selv er i stand til det, samt at sikre indarbejdelse af hensyn vedrørende fjernelse af anlæg og installationer m.v. allerede i planlægningen af udbygningen af et felt.

Afviklingsplanen bruges til at vurdere rettighedshavers økonomiske forudsætninger, herunder om der er tilstrækkelig sikkerhedsstillelse. Det er imidlertid ikke muligt at vurdere de økonomiske forudsætninger, hvis ikke det samtidig bliver vurderet, om programmet for afvikling, der er beskrevet i afviklingsplanen og de planlagte metoder, er hensigtsmæssige og i overensstemmelse med almen industripraksis. Godkendelse af selve afviklingsprojektet sker som nævnt ovenfor i 2.2.1.1. efter undergrundslovens § 10, stk. 3, eller § 23 d, stk. 4.

Indholdet af og detaljeringsgraden i afviklingsplaner, vil ændre sig væsentligt over tid. Afviklingsplaner der indsendes ved overgangen fra efterforsknings- til indvindingsfasen i en tilladelse til efterforskning og indvinding af råstoffer efter undergrundslovens § 5, vil i sagens natur ofte være overordnede, nærmest skitseagtige, da det ikke vil være klart, præcis hvilke anlæg, der vil blive etableret i løbet af tilladelsens levetid, og det derfor vil være vanskeligt at udarbejde en endelig, detaljeret afviklingsplan, og at angive præcise estimer for afviklingsomkostninger. Afviklingsplaner, der indsendes i forbindelse med ophør af en tilladelse, eller når et anlæg har udtjent sit formål, skal være langt mere præcise og detaljerede ift. hvordan afviklingen konkret skal foregå. I andre tilfælde, f.eks. ved godkendelse efter undergrundslovens § 28, stk. 1 eller stk. 3 af borer og brønde, er der tale om konkrete arbejder, hvor afvikling kan blive relevant kort tid efter godkendelse, f.eks. som følge af undergrundens beskaffenhed, eller hvis boringen eller brønden har væsentlige integritetsproblemer. Afviklingsplanen vil derfor kunne være detaljeret og præcis. Tilsvarende gælder ved endeligt ophør af f.eks. en eneretstilladelse til indvinding eller lagring, hvor det vil være kendt, præcis hvilke anlæg tilladelsen omfatter, hvordan de er etableret, og hvilke materialer og metoder, der er blevet anvendt. Når tidspunktet for afvikling kommer nærmere, vil det i højere grad være muligt at tage konkret stilling til, hvad og hvordan, der skal afvikles, og vurdere hvad afvikling vil koste.

Det fremgår af undergrundslovens § 32 a, stk. 6, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet af en afviklingsplan, herunder om de forudsætninger, som skal anvendes for afvikling af anlæg og installationer m.v., opgørelse af udgifterne og krav til etablering af sikkerhed for midler til fjernelse. Ministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om opgørelse af udgifter og krav til etablering af sikkerhed for midler til permanent lukning af efterforsknings- og vurderingsboringer. Hjemlen er ikke udnyttet.

2.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Som anført i afsnit 2.2.1.1. og afsnit 2.1.1.3. er der med hjemmel i undergrundslovens § 33 fastsat nærmere bestemmelser i tilladelser meddelt efter undergrundsløven om, hvorledes der skal forholdes med anlæg efter ophør af tilladelsen, samt når de har udtjent deres formål. Det er imidlertid ikke klart ud fra lovteksten og ej heller altid efter bestemmelserne i tilladelserne, hvad der skal ske med de pågældende anlæg, eller hvornår Energistyrelsen skal tage stilling hertil. Som konsekvens her af er det ikke altid klart, hverken for rettighedshaver eller tilsynsmyndighederne, hvad der skal ske med

anlæg umiddelbart efter endt anvendelse eller efter ophør af en tilladelse. Dette er i sig selv uhensigtsmæssigt og øger risikoen for, at området ikke administreres ensartet.

Danmarks internationale forpligtelser på området varetages i dag i forbindelse med administrationen af området, herunder i forbindelse med godkendelse af konkrete afviklingsplaner og afviklingsprojekter. Danmark er forpligtet til at sikre, at anlæg m.v. afvikles efter endt anvendelse. Som nævnt er der ikke konkrete bestemmelser i hverken undergrundsloven eller i tilladelser meddelt efter undergrundsloven, hvoraf det fremgår, at anlæg altid skal fjernes, men alene at klima-, energi- og forsyningsministeren kan pålægge rettighedshaver at fjerne anlæg og træffe andre foranstaltninger med henblik på, at anlæg ikke frembyder risiko eller ulempe. Dette er efter ministeriets opfattelse mindre hensigtsmæssigt i forhold til at sikre, at Danmarks internationale forpligtelser til afvikling gennemføres rettidigt.

Det er derfor ministeriets vurdering, at det bør fremgå direkte af undergrundsloven, at afvikling skal være gennemført, så snart det er praktisk muligt, at klima-, energi- og forsyningsministeren skal godkende afviklingsprojekter, og at klima-, energi- og forsyningsministeren i den forbindelse, som efter de gældende regler i undergrundsloven, skal have hjemmel til at fastsætte nødvendige vilkår i afgørelser om afvikling.

For fremadrettet at kunne sikre hensigtsmæssige rammer for afvikling, er det endvidere Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at der i undergrundsloven bør indføres bemyndigelse for klima-, energi- og forsyningsministeren til at kunne fastsætte bestemmelser om afvikling. Bemyndigelsen forudsættes anvendt som supplement til de gældende bemyndigelser i § 2 a og § 28 a, og forudsættes anvendt til at fastsætte regler om forhold, der i dag hovedsageligt håndteres i forbindelse med fastsættelse af vilkår ved godkendelse af afviklingsprojekter, herunder regler om tidsfrister, dokumentation, godkendelse af programmer og metoder for afvikling, monitoreringsprogrammer og dataindsamling.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at undergrundsloven ændres, så det fremgår direkte af loven i en ny § 33, stk. 2, at klima-, energi- og forsyningsministeren umiddelbart efter en tilladelses ophør, og umiddelbart efter at anlæg, der er etableret af rettighedshaver, har udtjent deres formål, skal træffe afgørelse om, hvorledes der skal forholdes med anlæg. Den foreslåede bestemmelse skal sikre gennemsigtighed i forhold til, hvornår der skal tages stilling til anlægs håndtering, herunder om de skal afvikles, genanvendes eller overtages af staten,

og en mere ensartet administration af de forskellige tilladelser og tilladelsestyper på undergrundsområdet.

Det foreslås videre i en ny bestemmelse i lovens § 33, stk. 3, at anlæg, der ikke forventes anvendt længere, uanset årsag, skal afvikles, så snart det er praktisk muligt, og så snart sagen er tilstrækkeligt oplyst. Dette kræver bl.a., at konsekvenserne ved afviklingsprojektet, herunder særligt i forhold til de praktiske, ressourcemæssige, miljømæssige, og økonomiske forhold, er tilstrækkeligt belyst. Manglende viden og data vil derfor efter omstændighederne udskyde tidspunktet for afvikling.

De materielle retlige forhold, eksempelvis om statens ret til overtagelse, der er reguleret i de enkelte tilladelser, ændres ikke med den foreslåede ordning.

Det foreslås i en ny bestemmelse i lovens § 33, stk. 4, at klima-, energi- og forsyningsministeren, kan fastsætte vilkår i afgørelser efter stk. 2 og ved godkendelse efter stk. 3.

Den foreslåede hjemmel til at fastsætte vilkår ved afgørelser efter den foreslåede § 33, stk. 2, er ny, og vil kunne anvendes til at fastsætte vilkår om relevante forhold i forbindelse med afgørelser om, hvad der skal ske med anlæg, der har udtjent deres formål, og efter ophør af den tilladelse, anlægget er omfattet af. Det er uvist, i hvilket omfang staten eventuelt vil overtage anlæg i fremtiden, eller i hvilket omfang anlæg ønskes genanvendt. Det er heller ikke muligt at forudse, hvilke former for anlæg, der i fremtiden vil blive anvendt i forbindelse med efterforskning og anvendelse af undergrunden. I forbindelse med afgørelse om et anlægs fremtid, vil det, særligt hvis staten overvejer at overtage anlægget eller det overvejes at genanvende anlægget, være nødvendigt at fokusere på mulighederne for anlæggets fortsatte drift, herunder anlæggets stand og hvornår det eventuelt vil kunne overtages. Den foreslåede bestemmelse vil således kunne anvendes til at fastsætte vilkår om eksempelvis dokumentation for mulighederne for videre drift, frister for fremsendelse til Energistyrelsen heraf, og frister for overholdelse af relevante bestemmelser i tilladelserne.

Den foreslåede hjemmel til at fastsætte vilkår ved godkendelser af afviklingsprojekter, jf. den foreslåede § 33, stk. 3, 2. pkt., træder for så vidt angår afviklingsprojekter i stedet for den gældende, mere generelle hjemmel til at fastsætte vilkår i hhv. undergrundslovens § 10, stk. 4, og § 23 d, stk. 5. Den foreslåede bestemmelse vil, som de gældende, generelle bestemmelser i hhv. § 10, stk. 4 og § 23 d, stk. 5, f.eks. kunne anvendes til i nødvendigt omfang at fastsætte vilkår om dokumentation for, at specifikke forhold er tilstede eller opfyldt inden afviklingsprojektet iværksættes, om bestemte

fremgangsmåder ved fjernelse eller sikring af anlæg, og om løbende monitorering og dokumentation af f.eks. projektets fremdrift og undergrunden og omgivelsernes tilstand både under afviklingsprojektets gennemførelse og efter afslutningen heraf.

Det foreslås endelig i en ny bestemmelse i lovens § 33, stk. 5, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om afvikling.

Bemyndigelsen forudsættes anvendt til fastsættelse af regler om forhold, der i dag hovedsageligt håndteres ifm. fastsættelse af vilkår ved godkendelse af afviklingsprojekter, herunder regler om tidsfrister, dokumentation, godkendelse af programmer, monitorering og metoder for afvikling og dataindsamling. Der kan således være tale om regler om, hvilke oplysninger der som udgangspunkt altid skal afgives til Energistyrelsen i forbindelse med afviklingsprojekter, f.eks. om potentiale for anden anvendelse, og hvilke saglige kriterier, der som udgangspunkt altid skal inddrages i forbindelse med afvikling. Det kan også være relevant af fastsætte regler om dokumentation for at specificke forhold er tilstede eller opfyldt inden afvikling iværksættes og løbende under og efter afviklingsprojektets udførelse, om bestemte fremgangsmåder ved fjernelse eller sikring af anlæg, om løbende monitorering og dokumentation af f.eks. projektets fremdrift og undergrunden og omgivelsernes tilstand både under afviklingsprojektets gennemførelse og efter afslutningen heraf. Det kan også være relevant at fastsætte regler om tidsfrister eller principper for fastsættelse af tidsfrister for opfyldelse af forpligtelser, eksempelvis hvornår et afviklingsprojekt skal være afsluttet, hvornår dokumentation skal være indsendt, og regler om metoder for eksempelvis dataindsamling.

2.3. Ophævelse af bemyndigelse til at fastsætte regler om afbrænding af kulbrinter

2.3.1. Gældende ret

I henhold til undergrundslovens § 10 a, kan klima-, energi- og forsyningsministeren, efter orientering af et af Folketinget nedsat udvalg, fastsætte regler om afbrænding af kulbrinter, herunder et forbud mod rutinemæssig afbrænding af kulbrinter (flaring). Bestemmelsen blev indsat i undergrundsloven ved § 3, nr. 1, i lov nr. 744 af 13. juni 2023 om ændring af lov om etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat, lov om kontinentalsoklen og visse rørledningsanlæg på søterritoriet og lov om anvendelse af Danmarks undergrund. Formålet med bestemmelsen var at kunne fastsætte regler om afbrænding af kulbrinter, herunder et forbud mod rutinemæssig afbrænding af kulbrinter (flaring).

Metanforordningen har siden den 4. august 2024 haft direkte virkning i Danmark. Forordningens kapitel 3 omfatter blandt andet restriktioner for afblæsning og afbrænding, herunder forbud mod rutinemæssig afbrænding af kulbrinter med undtagelse af tilfælde af nødsituation eller funktionsfejl. Forordningen er ledsaget af suppleringsloven, der trådte i kraft den 1. januar 2025. Loven fastsætter regler om tilsyn, kontrol, oplysningspligt, påbud, tvangsbøder og straffebestemmelser i relation til metanforordningen. Metanforordningen og suppleringsloven regulerer fuldt ud de forhold, der er reguleret af § 10 a, hvorfor § 10 a ikke længere har et selvstændigt indhold.

2.3.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

I forbindelse med Folketingsbehandlingen af lovforslaget til indsættelse af § 10 a, jf. Folketingstidende 2022-23 (2. samling), Tillæg A, L 80 som fremsat, side 17, blev der gjort opmærksom på, at der i EU-regi pågik forhandlinger om metanforordningen, der sigtede mod blandt andet at indføre et forbud mod rutinemæssig afbrænding af kulbrinter. Det blev fremhævet, at når forordningen trådte i kraft, ville det formentlig være nødvendigt at ophæve § 10 a for at undgå dobbeltregulering.

Da metanforordningen, der gælder direkte i Danmark, og suppleringsloven fuldt ud regulerer afbrænding af kulbrinter, herunder forbud mod rutinemæssig afbrænding af kulbrinter (flaring), er det Klima-, Energi og Forsyningsministeriets vurdering, at bemyndigelsen i § 10 a bør ophæves. Bemyndigelsen har været udnyttet til udstedelse af bekendtgørelse nr. 810 af 16. juni 2023 om afbrænding af kulbrinter (flaringsbekendtgørelsen), der er ophævet pr. 1. juli 2025.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at § 10 a ophæves, da bestemmelsen er overflødiggjort af metanforordningen og suppleringsloven.

2.4. Udvidelse af tilladelsesordningen i kontinentalsokkelloven for etablering og drift af transitrørledninger til transport af gasarter og væsker på dansk kontinentalsokkelområde og søterritorie

2.4.1. Gældende ret

Kontinentalsokkelloven regulerer bl.a. adgangen til at nedlægge transitrørledninger til transport af kulbrinter på dansk kontinentalsokkelområde og dansk søterritorium fra og til fremmede stater, samt rørledninger til transport af udenlandsk producerede kulbrinter til Danmark. Lovens regulering af rørledninger er således afgrænset til transitrørledninger, jf. de almindelige bemærkninger til loven, jf. Folketingstidende 2000-2001, tillæg A, side 2019.

Kontinentalsokkeloven finder således ikke anvendelse på rørledninger til transport af dansk producerede kulbrinter, der er reguleret i undergrundsloven, i lov om etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat, jf. lovbekendtgørelse nr. 200 af 27. februar 2024 (rørledningsloven), samt lovbekendtgørelse nr. 1100 af 16. august 2023 om gasforsyning (gasforsyningsloven).

Kontinentalsokkeloven omfatter bl.a. tilladelser til forundersøgelse i forbindelse med nedlæggelse af nye eller ændringer af eksisterende transitrørledninger til transport af kulbrinter, jf. § 2 a, stk. 1, og tilladelser til nedlæggelse af nye transitrørledninger til transport af kulbrinter på henholdsvis på kontinentalsoklen, jf. § 4 a, stk. 1, og søterritoriet, jf. § 3 a, stk. 1.

I medfør af Havretskonventionens artikel 79 er alle stater berettigede til at udlægge undersøiske transitkabler og -rørledninger på kontinentalsoklen. I medfør af artiklen må en kyststat ikke hindre udlægning eller vedligeholdelse af sådanne kabler eller rørledninger med forbehold for sin ret til at træffe rimelige foranstaltninger med henblik på efterforskning af kontinentalsoklen, udnyttelse af dens naturlige ressourcer samt forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra rørledninger. Linjeføringen skal godkendes af kyststaten. Danmark har som kyststat dermed en godkendelsesbeføjelse for så vidt angår transitrørledninger på dansk kontinentalsokkelområde. Havretskonventionen sonderer ikke mellem, hvilke gasarter og væsker der transporteres i transitrørledninger. Forundersøgelser forbundet med nedlæggelse af transitrørledninger er i praksis en forudsætning for, at en transitrørledning kan etableres, og er derfor omfattet af Danmarks forpligtelser efter Havretskonventionens artikel 79.

I medfør af bekendtgørelse nr. 242 af 21. april 1999 om afgrænsning af Danmarks søterritorium, er søterritoriet defineret som det ydre territoriale farvand omfattende de områder af havet, der er beliggende mellem kystlinjen (basislinjer) til 12 sømil (22,224 km) ud i havet. Havretskonventionen artikel 76 definerer kontinentalsoklen, som omfattende havbunden i de undersøiske områder, der i hele den naturlige længde af kyststatens landterritorium strækker sig ud over søterritoriet til yderkanten af kontinentalmargenen eller til en afstand på 200 sømil (370,4 km) fra basislinjer, hvorfra søterritoriet måles.

Danmark er endvidere forpligtet af Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet),

som i Danmark er implementeret ved offshorehabitatbekendtgørelsen. Habitatdirektivet fastsætter krav til projekter. I EU-Domstolens sag C-127/02, Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenze, blev det klarlagt, at projektbegrebet, der gør sig gældende for habitatdirektivet, følger definitionen i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/43/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet (VVM-direktivet), der definerer projekter som ”gennemførelse af anlægsarbejder eller andre installationer eller arbejder”. Det brede projektbegreb medfører, at VVM-direktivet i relation til transport i transitrørledninger omfatter andet og mere end transport af kulbrinter. Danmark er således forpligtet til at foretage habitatvurderinger for projekter omfattet af direktivets anvendelsesområde uanset, hvilke gasarter eller væsker der transporteres i transitrørledninger.

Ved fortolkning af rækkevidden af dansk højhedsret over kontinentalsoklen og søterritoriet, og ved analog anvendelse af reglerne i kontinentalsokkeloven har Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderet, at der er hjemmel til at behandle ansøgninger om tilladelse til forundersøgelser med henblik på nedlæggelse af nye transitrørledninger og ansøgninger om tilladelse til nedlæggelse af transitrørledninger til transport af andre gasarter og væsker end kulbrinter.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har ligeledes vurderet, at der er hjemmel til at stille visse vilkår relateret til transitrørledningers linjeføring, udformning, hvordan og hvornår arbejdet kan udføres, forsikring m.v., baseret på hensyn til miljø og sikkerhed, samt andres brug af havet, herunder f.eks. råstofindvinding, fiskeri, sejlads, og eksisterende og fremtidig infrastruktur m.v. i relation til transport af såvel kulbrinter som af andre gasarter og væsker end kulbrinter. Der er dog efter ministeriet opfattelse grænser for, hvilke vilkår der kan fastsættes, da vilkår af særligt indgribende karakter kræver udtrykkelig lovhjemmel. Det er således efter klima-, energi og forsyningsministeren opfattelse alene muligt at anvende kontinentalsokkelovens straffebestemmelser, jf. § 5, og opkrævning af betaling for udgifterne ved myndighedernes sagsbehandling, herunder tilsyn, jf. § 4 d, i relation til tilladelser til forundersøgelser med henblik på nedlæggelse af transitrørledninger og tilladelser til nedlæggelse af transitrørledninger til transport af kulbrinter, men ikke i relation til tilladelser vedrørende transitrørledninger til transport af andre gasarter og væsker.

Loven ligestiller som udgangspunkt behandlingen af ansøgninger om tilladelser til forundersøgelser med henblik på nedlæggelse af nye transitrørledning og tilladelser til nedlæggelse og ændringer af rørledningsanlæg på kontinentalsoklen og søterritoriet. Der er dog den væsentlige forskel, at klima-, energi- og forsyningsministeren i medfør af § 3 a, stk. 2, kun kan meddele tilladelse til nedlæggelse af nye rørledninger på søterritoriet, hvis det er foreneligt med rigets udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske interesser. Udenrigsministeren afgiver en indstilling herom, hvilket ikke er en afgørelse. Udenrigsministeren skal derfor ikke iagttage forvaltningslovens regler om blandt andet partshøring og begrundelse i forbindelse med udarbejdelsen af indstillingen.

I medfør af § 6 a, stk. 6 kan Energiklagenævnet ikke prøve indstillingen fra udenrigsministeren, ligesom afslag på en ansøgning, der meddeles på baggrund af udenrigsministerens indstilling, ikke kan indbringes for hverken Energiklagenævnet eller anden administrativ myndighed.

I medfør af § 2 a, stk. 1, kan klima-, energi- og forsyningsministeren meddele tilladelse til forundersøgelser med henblik på nedlæggelse af nye transitrørledninger eller ændringer af eksisterende transitrørledninger til transport af kulbrinter på dansk kontinentalsokkelområde og på dansk søterritorium. I medfør af § 2 a, stk. 2, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte vilkår for forundersøgelser, herunder de forhold, der skal undersøges, om forundersøgelsens forløb og tidsrum og om overholdelse af miljø- og sikkerhedskrav. Endvidere kan Klima-, Energi- og Forsyningsministeren i medfør af § 2 a, stk. 3 pålægge ansøgeren af meddele alle nødvendige oplysninger for behandlingen af ansøgningen og i den forbindelse pålægge ansøgeren at foretage undersøgelser af nærmere bestemt indhold. Klima-, energi og forsyningsministeren kan, jf. § 2 a, stk. 4, fastsætte nærmere regler om krav til ansøgninger og tilladelser efter stk. 1. Der er ikke udstedt bekendtgørelse i medført af denne bemyndigelse.

I medfør af § 3 a, stk. 1 og § 4, stk. 1, er nedlæggelse af nye transitrørledninger til transport af kulbrinter på dansk søterritorium og på dansk kontinentalsokkelområde betinget af en tilladelse meddelt af klima-, energi- og forsyningsministeren, inden nedlæggelsen påbegyndes. Bekendtgørelse nr. 1520 af 15. december 2017 om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og kontinentalsoklen er udstedt i medfør af § 3 a, stk. 4, § 4, stk. 2, § 4 d, stk. 1 og § 5, stk. 3. Bekendtgørelsen omhandler regler for tilladelser til etablering og drift af transitrørledning til transport af kulbrinter, herunder regler

for indhentelse af indstilling fra udenrigsministeren om nedlæggelse af transitrørledninger på søterritoriet er foreneligt med rigets udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske interesser. Bekendtgørelsen indeholder ikke regler for tilladelser i relation til nedlæggelse af transitrørledninger for transport af andre gasarter og væsker end kulbrinter.

Det følger af kontinentalsokkelovens § 3 a, stk. 3, § 4, stk. 2, og regler udstedt i medfør af § 4 a, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte vilkår i tilladelser med hensyn til udforskning af kontinentalsoklen og søterritoriet, udnyttelse af disses naturforekomster, forebyggelse og begrænsning af forurening fra rørledninger og mulighed for at kunne reparere eksisterende rørledninger for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere væsentlige skadevirkninger på miljøet samt for at undgå forringelse af naturtyper og levestederne for arterne i udpegede internationale naturbeskyttelsesområder og undgå forstyrrelse af de arter, for hvilke områder er udpeget.

Offshorehabitatbekendtgørelsen er udstedt i medfør af § 1 a, § 2 a, stk. 4, § 4 a, § 4 e og § 5, stk. 3. Bekendtgørelsen fastsætter regler for administration af internationale naturbeskyttelsesområder, som er udpeget i medfør af lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse dyrearter i forbindelse med at Energistyrelsen træffer afgørelse om blandt andet tilladelse til forundersøgelser med henblik på nedlæggelse af rørledninger eller tilladelser til nedlæggelse af rørledninger transport af kulbrinter på dansk søterritorium eller dansk kontinentalsokkelområde.

I medfør af § 4 b kan klima-, energi- og forsyningsministeren træffe passende foranstaltninger, herunder ved fastsættelse af vilkår eller meddelelse af påbud eller forbud, for at undgå forringelse af naturtyperne og levestederne for arterne i internationale naturbeskyttelsesområder samt forstyrrelser af de arter, som områderne er udpeget for, hvis disse forstyrrelser har betydelige konsekvenser for målsætningerne i habitatdirektivet.

I medfør af § 4 c, stk. 1, kan klima-, energi- og forsyningsministeren pålægge ejere af anlæg på kontinentalsokkelområdet og søterritoriet, at meddele alle oplysninger, som er nødvendige for behandlingen af ansøgninger og vurderinger omfattet af §§ 3 a – 4 a, samt for tilsynet med anlægget. I den forbindelse kan ministeren pålægge anlæggets ejer at foretage undersøgelse af nærmere bestemte forhold. I medfør af § 4 c, stk. 2 har ejeren af anlæg på søterritoriet endvidere pligt til uden ugrundet ophold at meddele

ministeren væsentlige ændringer i de oplysninger, som ejeren har meddelt ministeren.

I medfør af § 4 d kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om opkrævning af betaling for udgifterne ved myndighedernes sagsbehandling, herunder tilsyn, vedrørende §§ 2 a og § 3 a – 4 c. I medfør af bemyndigelsen er udstedt bekendtgørelse nr. 844 af 26. juni 2024 om refusion af udgifter ved myndighedernes sagsbehandling i forbindelse med undergrundsaktiviteter m.v. (refusionsbekendtgørelsen), samt bekendtgørelse nr. 1735 af 30. december 2024 om betaling for myndighedsbehandling i Energistyrelsen.

[Refusionsbekendtgørelsen og bekendtgørelse nr. 1735 af 30. december 2024 om betaling for myndighedsbehandling forventes at blive ophævet som følge af udstedelse af en fælles gebyrbekendtgørelse for Energistyrelsen, der forventes at træde i kraft den 1. januar 2026.]

I medfør af § 4 f er ejeren af transitrørledninger på kontinentalsokkelområdet og søterritoriet erstatningsansvarlig for de skader, som anlægget forvolder, selvom skaden er hændelig. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om erstatningsansvar og forsikring. Der er ikke udstedt bekendtgørelse i medfør af denne bemyndigelse.

I medfør af § 5 straffes den, som krænker statens eneret efter § 1, med bøde eller fængsel i indtil 6 måneder medmindre anden lovgivning medfører højere straf. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. Med bøde straffes desuden den, der overtræder vilkår i bevillinger eller tilladelser, som er udstedt i medfør af loven, undlader af efterkomme et påbud meddelt efter § 4 b, eller undlader at meddele væsentlige ændringer efter § 4 c, stk. 2.

I medfør af § 6 a er der klageadgang for enhver med en væsentlig og individuel interesse i afgørelser truffet i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven. Endvidere er lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når en afgørelse berører sådanne interesser, også klageberettigede for så vidt angår de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til § 2, stk. 1, § 2 a, stk. 1, § 3 a, stk. 1 og § 4, stk. 1, hvis afgørelserne tillige er omfattet af § 4 b, regler udstedt i medfør af § 4 a eller miljøvurderingsloven. Energiklagenævnet er

klageinstans, og dets afgørelser kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

2.4.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Klima-, energi- og forsyningsministeriet vurderer, at der ikke i dag er tilstrækkelig klar og transparent hjemmel til at meddele tilladelser til nedlægelse af transitrørledninger til transport af CO₂, brint eller andre former for gasarter eller væsker end kulbrinter på dansk kontinentalsokkel og søterritorie i den gældende lovgivning, selvom Danmark i henhold til Havretskonventionen er forpligtet at behandle ansøgninger herom.

Klima- energi- og forsyningsministeriet vurderer, at der inden for få år kan forventes ansøgninger om tilladelse til forundersøgelser til transport af CO₂ og brint i transitrørledninger i de danske farvande. Klima- energi- og forsyningsministeriet vurderer endvidere, at den teknologiske udvikling inden for en overskuelig fremtid vil kunne skabe behov for transitttransport af andre gasarter og væsker.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer derfor, at det er hensigtsmæssigt at tilvejebringe en sådan tilladelseshjemmel af hensyn til rettidig justering af lovgivningen til gavn for den grønne omstilling og nedbringelse af udledning af drivhusgasser såvel nationalt som internationalt. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer derfor, at de gældende tilladelsesordninger med fordel bør udvides til at omfatte tilladelser til transitrørledninger til transport af andre gasarter og væsker end kulbrinter.

Det er Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at der ikke skal udarbejdes en strategisk miljøvurdering af den foreslåede lovændring i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planer og programmers indvirkning på miljøet (SMV-direktivet). Efter SMV-direktivets artikel 2, litra a er ”planer og programmer” sådanne, som 1) udarbejdes og/eller vedtages af en national, regional eller lokal myndighed, og som 2) kræves ifølge love og administrative bestemmelser. Den første betingelse vil med hensyn til generel regulering, herunder love, i almindelighed uden videre være opfyldt. Om den anden betingelse også er opfyldt beror efter dansk forståelse af SMV-direktivet på en vurdering af, om loven vedtages til opfyldelse af en EU-retlig eller folkeretlig forpligtigelse eller ej. Denne forståelse er udtrykt i Miljø- og Fødevareministeriets notat af februar 2018 om ”Miljøvurdering af generel regulering – miljøvurderingsdirektivets plan- og program begreb i lyset af EU-dommen i sag C-290/15, D’Oultremont”.

Den foreslåede lovændring vil ikke blive vedtaget med henblik på opfyldelse af en EU-retlig eller folkeretlig forpligtigelse, men udgør derimod nationalt initieret lovgivning, der ikke indgår i et normativt hierarki. Det indebærer, at den foreslåede lovændring ikke opfylder betingelsen om at være ”krævet” ifølge love og administrative bestemmelser, jf. SMV-direktivets artikel 2, litra a, 2. led.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at kontinentalsokkelovens § 2 a, stk. 1, § 3 a, stk. 1, § 4, stk. 1 og § 4 c, stk. 2, ændres, så lovens tilladelsesordning bliver udvidet, så den fremover vil omfatte tilladelser til forundersøgelser med henblik på nedlæggelse af nye transitrørledninger og tilladelse til nedlæggelse af nye transitrørledninger uanset, hvilke former for gasarter og væsker der ønskes transporteret.

Den foreslåede ændring vil ikke ændre på indholdet af lovens tilladelsesordning. Klima-, energi- og forsyningsministeren vil som følge af forslaget kunne meddele tilladelse til forundersøgelser med henblik på nedlæggelse af nye transitrørledninger eller ændringer af eksisterende rørledninger eller nedlæggelse af nye transitrørledninger på søterritoriet og kontinentalsoklen fra og til fremmede stater, samt rørledninger fra en fremmed stat til Danmark.

Forinden tilladelse til nedlæggelse af transitrørledninger på søterritoriet kan meddeles, vil der uanset, hvilke gasarter og væsker der ønskes transporteret, som efter den gældende tilladelsesordning for transitrørledninger til transport af kulbrinter, skulle indhentes en indstilling fra udenrigsministeren om ansøgningens forenelighed med rigets udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske interesser, jf. kontinentalsokkelovens § 3 a.

Med lovforslaget vil der blive tilvejebragt en klar og transparent hjemmel med henblik på vurdering af ansøgninger om tilladelse til forundersøgelse med henblik på nedlæggelse af transitrørledninger og tilladelser til nedlæggelse af transitrørledninger i henhold til kontinentalsokkelovens regler om miljøvurderinger og vilkår uanset hvilke gasarter og væsker, der ønskes transporteret.

Klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte vilkår for tilladelser, herunder eventuelle overvågningsforanstaltninger. Vilkår vil kunne stilles under hensyntagen til udforskning af kontinentalsoklen, udnyttelse af

dens naturforekomster, forebyggelse og begrænsning af forurening fra rørledninger og muligheden for at kunne reparere eksisterende kabler og rørledninger for at undgå, forebygge eller begrænse om muligt neutralisere væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet samt at undgå forringelse af naturtyperne og levestederne for arterne i udpegede internationale naturbeskyttelsesområder og forstyrrelser af de arter, for hvilke områderne er udpeget.

Klima-, energi- og forsyningsministeren vil endvidere kunne træffe passende foranstaltninger, herunder fastsættelse af vilkår eller meddelelse af påbud eller forbud, for at undgå forringelse af naturtyperne og levestederne for arterne i internationale naturbeskyttelsesområder samt forstyrrelse af de arter, som områderne er udpeget for, hvis disse forstyrrelser har betydelige konsekvenser for målsætningerne i habitatdirektivet.

Herudover vil den eksisterende tilladelsesordning og reguleringen der knytter sig hertil i det hele gælde også for udvidelsen, herunder bestemmelser om tilsyn, gebyr, klage, straf m.v. Tilhørende bekendtgørelser vil blive tilsvarende udvidet. Der henvises til gennemgangen heraf i afsnit 2.4.1.

2.5. Rettelse af fejl i undergrundslovens § 24 b, stk. 1, om teknisk og finansiell kapacitet, og undergrundslovens § 32 a, stk. 1 og 4, om afviklingsplaner

2.5.1. Gældende ret

Det fremgår af undergrundslovens § 24 b, stk. 1, at rettighedshaveren til en tilladelse omfattet af loven, hvis virksomheden i henhold til tilladelsen er opdelt i faser, forud for overgang til en ny fase i et program for arbejdsforpligtelserne, inden godkendelse af en efterforsknings- eller vurderingsboring, jf. § 28, eller en plan for indvindingsvirksomhed, jf. §§ 10 og 17, og inden iværksættelse af en plan for afvikling af anlæg til indvinding og transport, jf. § 32 a, skal dokumentere at have fornøden teknisk og finansiell kapacitet til at kunne udføre den virksomhed, der er omfattet af tilladelsen.

Bestemmelsen sikrer, at deltagere i tilladelser efter undergrundsloven på en række forudbestemte tidspunkter, skal dokumentere at have fornøden teknisk og finansiell kapacitet til at kunne udføre den virksomhed, der er omfattet af tilladelsen.

Det fremgår af undergrundslovens § 32 a, stk. 1, at ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10, 17, 23 eller 28 skal ledsages af en plan for afvikling af samtlige anlæg og installationer m.v. omfattet af ansøgningen

og alle eventuelt tidligere godkendte anlæg og installationer m.v. i forbindelse med den tilladelse omfattet af undergrundsloven, som ansøgningen vedrører.

Det fremgår videre af den gældende undergrundslovs § 32 a, stk. 4, 1. pkt., at rettighedshavere til tilladelser omfattende anlæg og installationer m.v. til brug for virksomhed omfattet af loven, som er etableret inden den 19. juli 2015, og anlæg og installationer m.v., som er godkendt efter §§ 10, 17 eller 23, men som endnu ikke er etableret på dette tidspunkt, inden den 19. juli 2018 skal fremsende afviklingsplaner for deres anlæg til klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelse.

Godkendelse af afviklingsplaner efter § 32 a, stk. 1 og stk. 4, skal sikre, at rettighedshaveres opgørelse af udgifter til afvikling af afviklingsomkostninger er retvisende. Bestemmelserne er således medvirkende til at sikre, at rettighedshavere har den fornødne finansielle kapacitet i den relevante fase af olie og gasaktiviteterne.

2.5.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den nuværende affattelse af undergrundslovens § 24 b, stk. 1, der henviser til godkendelse efter §§ 10 og 17, er ikke korrekt. Undergrundslovens § 17 indeholder en tilladelsesordning til etablering og drift af rørledningsanlæg til transport af kulbrinter, indvundet i Danmark. Der meddeles således tilladelser efter § 17, ikke godkendelser.

Den nuværende affattelse af undergrundslovens § 32 a, stk. 1 og 4, 1. pkt., hvorefter der henvises til afviklingsplaner ifm. godkendelse efter § 23, er ikke korrekt. Undergrundslovens § 23 indeholder en tilladelsesordning, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren kan meddele tilladelse med eneret til efterforskning og anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål end indvinding, dog ikke visse tilladelser til lagring af CO₂ på under 100 kt. Ved meddelelse af tilladelse efter § 23 vil det som udgangspunkt ikke være klart, hvilke og hvor mange anlæg, der vil blive etableret. Dette vil være klart, når rettighedshaver ansøger om godkendelse efter § 23 d, af planen for virksomhed omfattet af tilladelsen.

Det er Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at det er nødvendigt, at rette fejlhenvisningerne i § 24 b, stk. 1, og § 32 a, stk. 1 og 4, 1. pkt., således at der på korrekt vis i § 24 b, stk. 1, henvises til tilladelser meddelt efter undergrundslovens § 17, og i § 32 a, stk. 1 og 4, 1. pkt., på

korrekt vis henvises til godkendelse efter § 23 d. Ændringerne vil ikke have indholdsmæssig betydning.

Formålet med de ændrede formuleringer er alene, at der fremover anvendes korrekt terminologi, og at der henvises til de korrekte bestemmelser.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Energistyrelsen godkender allerede i dag efter de gældende regler i undergrundsloven genanvendelse af anlæg og afvikling heraf. Danmark er desuden allerede i dag forpligtet til at godkende nedlæggelse af transitrørledninger på dansk kontinentalsokkelområde og søterritorie, uanset hvilke gasarter og væsker, der ønskes transporteret.

De foreslåede ændringer af undergrundsloven om genanvendelse og afvikling, og den foreslåede ændring af kontinentalsokkeloven om udvidelse af tilladelsesordningen for transitrørledninger på dansk kontinentalsokkelområde og søterritorie, forventes at gøre Energistyrelsens administration enklere og mere gennemsigtig, og forventes ikke i sig selv at medføre et øget behov for ressourcer i Energistyrelsen eller hos andre offentlige myndigheder.

De foreslåede ændringer af undergrundsloven om genanvendelse og afvikling vil ikke medføre væsentlige ændringer i Energistyrelsens sagsbehandling, men kan medføre mindre effektiviseringsgevinster. Der vil dog, i takt med, at anlæg m.v., der har været anvendt ifm. kulbrinteindvinding i Nordsøen skal afvikles, komme mange flere sager om genanvendelse og særligt om afvikling, end Energistyrelsen hidtil har håndteret.

Energistyrelsens sagsbehandling efter undergrundsloven, herunder ifm. genanvendelse og afvikling af anlæg, og efter kontinentalsokkeloven ifm. meddelelse af tilladelser til etablering og drift af transitrørledninger samt tilsyn hermed, er gebyrfinansieret.

Den foreslåede ændring af undergrundsloven om subsidiært ansvar for rettighedshavere, hvis et anlæg genanvendes af andre rettighedshavere og ansvaret for anlægget overdrages til disse, vil reducere risikoen for, at staten vil skulle afholde udgifter ved manglende fjernelse af udtjente anlæg m.v.

Det vurderes, at de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning er fulgt i det omfang de er relevante for lovforslaget. Lovforslaget vil ikke medføre

krav om brug af eller behov for nye IT-systemer eller nye krav om digital indberetning.

De foreslåede ændringer af undergrundsloven indeholder bemyndigelsesbestemmelser, efter hvilke klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om genanvendelse og afvikling. Ved udmøntningen heraf, vil der blive lagt vægt på, at principperne om digitaliseringsklar lovgivning overholdes.

Det forventes, at de foreslåede ændringer af undergrundsloven og kontinentalsokkelloven, og regler udstedt i medfør heraf, i vidt omfang vil kunne implementeres ved brug af eksisterende sagsbehandlingssystemer og kommunikationsveje.

Udmøntningen af de foreslåede bemyndigelsesbestemmelser i undergrundsloven for så vidt angår hjemmel til at fastsætte regler om genanvendelse, og regler om afvikling, forventes ikke at medføre implementeringskonsekvenser for staten, regioner og kommuner.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes at kunne have begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget forventes ikke at medføre adfærdsændringer hos erhvervslivet m.v. Energistyrelsen godkender allerede i dag efter de gældende regler i undergrundsloven genanvendelse af anlæg og afvikling heraf. Danmark er desuden allerede i dag forpligtet til at godkende nedlæggelse af transitrørledninger på dansk kontinentalsokkelområde, uanset hvilken type gasart eller væske, der ønskes transporteret. De foreslåede ændringer forventes at gøre Energistirelsens administration enklere og mere gennemsigtig, men forventes ikke i sig selv at medføre, at der vil være interesse for at genanvende flere anlæg m.v. på undergrundsområdet, eller at der vil være interesse for at etablere flere transitrørledninger på dansk kontinentalsokkelområde og søterritorie.

De foreslåede ændringer i undergrundsloven om genanvendelse og afvikling vurderes samlet set at reducere omkostningerne for virksomheder, der ønsker at genanvende eksisterende anlæg m.v. til f.eks. CO₂-lagring, da de i så fald ikke selv skal etablere de pågældende anlæg. Det vurderes desuden, at de foreslåede ændringer vil reducere afviklingsomkostningerne for

de virksomheder (rettighedshavere), der har anlæg, der kan genanvendes, men som ellers skulle have været afviklet efter endt anvendelse.

Det foreslåede krav om subsidært ansvar for rettighedshavere, hvis anlæg genanvendes af andre rettighedshavere, vil isoleret set medføre begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for de pågældende rettighedshavere, da rettighedshaverne potentielt hæfter for afviklingsomkostninger indtil de pågældende anlæg er endeligt afviklet. Dette svarer til den eksisterende ordning ved overdragelse af eneretstilladelser meddelt efter undergrundslovens § 5 og § 23.

For erhvervslivet m.v. vil de foreslåede ændringer af undergrundsloven skabe en mere smidig og gennemsigtig proces, især i forbindelse med genanvendelse af eksisterende infrastruktur. Det forventes, at den administrative byrde vil blive lettet, da ansvarsfordelingen bliver tydeligere, og sagsbehandlingen i Energistyrelsen potentielt vil kunne effektiviseres.

De foreslåede ændringer i kontinentalsokkeloven giver en klar ramme for håndtering af tilladelser til etablering og drift af transitrørledninger til transport af andet end kulbrinter, hvilket kan reducere omkostningerne for de involverede virksomheder. Klare administrative rammer vil kunne effektivisere sagsbehandlingen, hvilket kan reducere den nødvendige arbejdstid og dermed omkostningerne forbundet med gebyrbetaling for virksomhederne. Konsekvenserne for erhvervslivet m.v. vil dog afhænge af, hvor mange konkrete projekter, der er tale om, samt projekternes størrelse og type.

Samlet set forventes lovforslaget at skabe en mere fleksibel og transparent regulering, der kan lette virksomhedernes økonomiske og administrative byrder og muliggøre nye investeringer. De økonomiske og administrative konsekvenser afhænger af den fremtidige anvendelse af de nye muligheder, men vurderes at være positive for erhvervslivet.

Lovforslaget vurderes ikke at medføre væsentlige øvrige efterlevelseseffekter for erhvervslivet.

Lovforslaget indeholder ikke krav om investeringer i nyt udstyr eller ændringer i fysisk indretning, og der forventes heller ikke produktionsbegrænsninger. Der vurderes derfor ikke at være væsentlige løbende omkostninger eller besparelser forbundet med efterlevelse af lovforslaget.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget er alene rettet mod erhvervslivet, og vil ikke medføre administrative konsekvenser for borgere.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke væsentlige klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Den foreslåede lovændring har ikke væsentlige miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder en bestemmelse, der udvider den gældende ordning i undergrundslovens § 29 a om subsidiært økonomisk ansvar for afviklingsomkostninger til at gælde ved godkendelse af overdragelse af ansvaret for anlæg.

Efter den foreslåede bestemmelse vil klima-, energi- og forsyningsministeren i særlige tilfælde kunne undtage fra kravet om subsidiært økonomisk ansvar. Hvis konkrete dispensationer i medfør af den foreslåede bestemmelse mod forventning vurderes at indebære statsstøtte iht. art. 107, stk. 1, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (EUF-traktaten), vil der kun kunne træffes afgørelse om dispensation i overensstemmelse med EU's statsstøttere regler.

Lovforslaget indeholder desuden en bestemmelse om ophævelse af undergrundslovens § 10 a, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren efter orientering af et af Folketinget nedsat udvalg kan fastsætte regler om afbrænding af kulbrinter, herunder et forbud mod rutinemæssig afbrænding af kulbrinter. Da metanforordningen, der gælder direkte i Danmark, og supplementloven fuldt ud regulerer afbrænding af kulbrinter, foreslås undergrundslovens § 10 a ophævet.

Lovforslaget indeholder ikke øvrige EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... (... dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.

Advokatrådet – Advokatsamfundet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Aalborg Portland A/S, TotalEnergies E&P Denmark A/S, INEOS Energy E&P A/S, Nordsøfonden, BlueNord Energy Denmark A/S, Danoil Exploration A/S, Wintershall DEA International GMBH, Noreco Olie- og Gasudvinding Danmark B.V, Petrogas Denmark ApS, Danish Oil Pipe A/S, DEA Deutsche Erdoel AG, CO-industri, Concito, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Danske

UDKAST

Rederier, Dansk Sportsdykker Forbund, Danmarks Sportsfiskerforbund, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Danske Maritime, Debra – Energibranchen, De frie Energiselskaber, Dyas Denmark ApS, Edison International S.P.A., Energi- og Olieforum.dk, E. On Danmark A/S, Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), Friluftsrådet, FSR danske revisorer, Gassco, Gaz-System S. A., Green Network, Greenpeace, Hansa Hydrocarbons Limited, HOFOR A/S, Inforse, Ingeniørforeningebn i Danmark (IDA), Kommunerne Landsforeningen (KL), Landsforeningen Levende Hav, Landbrug & Fødevarer, Mærsk Olie & Gas A/S, NEAS Energy A/S, NGF Nature Energy, NOAH Energi og Klima, Nogat B. V., Noreco, Nordstream AG, Nordstream 2 AG, Offshore Center Danmark, Offshoreenergy.dk, Olie Gas Danmark, Petrogas E&P UK Limited, Reel Energi Oplysning, Shell Olie & Gasudvinding Danmark B. V. Holland Dansk Filial, Spyker Energy Aps, Statoil A/S, Swedegas, Verdens Skove, Wintershall Noordzee B. V., VNG Danmark ApS, WWF, Aarhus Universitet, DTU Aqua, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Danske Regioner, Energiklagenævnet, Grønlands Selvstyre,

10. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Den foreslåede ændring af undergrundsloven om subsidiært ansvar for rettighedshavere, hvis et anlæg genanvendes af andre rettighedshavere og ansvaret for anlægget overdrages til disse, vil reducere risikoen for, at staten vil skulle afholde udgifter ved manglende fjernelse af udtjente anlæg m.v.	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	De foreslåede ændringer af undergrundsloven om genanvendelse og udvikling og de foreslåede ændringer af kontinentalsokkelloven om udvidelse af tilladelsesordninger for transitrørledninger, vil ikke medføre væsentlige ændringer i Energistyrelsens	Ingen

UDKAST

	sagsbehandling, men kan medføre mindre effektiviseringsgevinster.	
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	De foreslåede ændringer i undergrundsloven om genanvendelse og afvikling vurderes samlet set at reducere omkostningerne for virksomheder, der ønsker at genanvende eksisterende anlæg m.v. til f.eks. CO ₂ -lagring, da de i så fald ikke selv skal etablere de pågældende anlæg. Det vurderes desuden, at de foreslåede ændringer vil reducere afviklingsomkostningerne for de virksomheder (rettighedshavere), der har anlæg, der kan genanvendes, men som ellers skulle have været afviklet efter endt anvendelse.	Det foreslåede krav om subsidiært ansvar for rettighedshavere, hvis anlæg genanvendes af andre rettighedshavere, vil isoleret set medføre begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for de pågældende rettighedshavere, da rettighedshaverne potentielt hæfter for afviklingsomkostninger indtil de pågældende anlæg er endeligt afviklet.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	<p>De foreslåede ændringer af undergrundsloven forventes at skabe en mere smidig og gennemsigtig proces, især i forbindelse med genanvendelse af eksisterende infrastruktur. Det forventes, at den administrative byrde vil blive lettet, da ansvarsfordelingen bliver tydeligere, og sagsbehandlingen i Energistyrelsen potentielt vil kunne effektiviseres.</p> <p>De foreslåede ændringer i kontinentalsokkelloven giver en klar ramme for håndtering af tilladelser til etablering og drift af transitrørledninger til transport af andet end kulbrinter, hvilket kan reducere omkostningerne for de involverede virksomheder.</p>	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

UDKAST

Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	<p>Med lovforslaget foreslås en bestemmelse, hvorefter der kan træffes afgørelse om dispensation for subsidiært økonomisk ansvar for afviklingsomkostninger ved godkendelse af overdragelse af ansvaret for et anlæg.</p> <p>Hvis konkrete dispensationer mod forventning vurderes at indebære statsstøtte iht. EUF-traktatens art. 107, stk. 1, vil der kun kunne træffes afgørelse om dispensation i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler.</p> <p>Med lovforslaget foreslås desuden en bestemmelse om ophævelse af undergrundslovens § 10 a, om fastsættelse af regler om afbrænding af kulbrinter. Da metanforordningen og suppleringsloven fuldt ud regulerer afbrænding af kulbrinter, foreslås undergrundslovens § 10 a ophævet.</p>	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	<p>Nej</p> <p>X</p>

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter den gældende undergrundslovs § 10 a, kan klima-, energi- og forsyningsministeren efter orientering af et af Folketinget nedsat udvalg fastsætte regler om afbrænding af kulbrinter, herunder et forbud mod rutinemæssig afbrænding af kulbrinter. Hjemlen er blevet anvendt til at fastsætte regler i flaringsbekendtgørelsen, der blev ophævet den 1. juli 2025, efter at metanforordningen og suppleringsloven hertil trådte i kraft hhv. den 4. august 2024 og den 1. januar 2025. Metanforordningens kapitel 3 om metanemissioner i olie- og gassektoren og suppleringsloven regulerer fuldt ud forhold om afbrænding af kulbrinter, herunder forbud mod rutinemæssig afbrænding af kulbrinter (flaring).

Det foreslås, at undergrundslovens § 10 a ophæves.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren ikke længere med hjemmel i undergrundslovens § 10 a, kan fastsætte regler om afbrænding af kulbrinter.

Til nr. 2

Efter den gældende undergrundslovs § 24 b, stk. 1, skal rettighedshaveren til en tilladelse omfattet af denne lov, hvis virksomheden i henhold til tilladelsen er opdelt i faser, forud for overgang til en ny fase i et program for arbejdsforpligtelserne, inden godkendelse af en efterforsknings- eller vurderingsboring, jf. § 28, eller en plan for indvindingsvirksomhed, jf. §§ 10 og 17, og inden iværksættelse af en plan for afvikling af anlæg til indvinding og transport, jf. § 32 a, dokumentere at have fornøden teknisk og finansiell kapacitet til at kunne udføre den virksomhed, der er omfattet af tilladelsen.

Bestemmelsen sikrer, at deltagere i tilladelser efter undergrundsloven på en række forudbestemte tidspunkter, skal dokumentere at have fornøden teknisk og finansiell kapacitet til at kunne udføre den virksomhed, der er omfattet af tilladelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.1.1 og pkt. 2.5.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger om gældende ret.

Det foreslås, at § 24 b, stk. 1, ændres, så »en plan for indvindingsvirksomhed, jf. §§ 10 og 17, og inden iværksættelse af en plan for afvikling af anlæg til indvinding og transport, jf. § 32 a« ændres til: »en plan for indvindingsvirksomhed, jf. § 10, meddelelse af tilladelse til etablering og drift af rørledningsanlæg, jf. § 17, og inden iværksættelse af et afviklingsprojekt vedrørende indvinding og transport, jf. § 33, stk. 3«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at den nuværende fejlbehæftede affattelse af undergrundslovens § 24 b, stk. 1, hvori der henvises til en godkendelse efter § 17, rettes, så der korrekt henvises til meddelelse af tilladelser efter § 17. Ændringen vil ikke have indholdsmæssig betydning.

Den foreslåede ændring, der skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring i § 33, stk. 3, i henhold til hvilken afviklingsprojekter fremover vil skulle godkendes, vil desuden medføre, at godkendelse af rettighedshaverens tekniske og finansielle kapacitet efter § 24 b, stk. 1, som hidtil også vil skulle ske inden iværksættelse af et afviklingsprojekt vedrørende indvinding og transport af kulbrinter.

Til nr. 3

Efter den gældende undergrundsløvs § 28 a, fastsætter klima-, energi- og forsyningsministeren med henblik på gennemførelse af Den Europæiske Unions direktiver og beslutninger på naturbeskyttelsesområdet regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår godkendelser kan meddeles bl.a. efter § 10, stk. 3, og § 23 d, stk. 4.

Efter den gældende undergrundsløvs § 28 e, kan der i bl.a. godkendelser efter § 10, stk. 3, og § 23 d, stk. 4, fastsættes miljømæssige betingelser og vilkår for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet. Der kan i den forbindelse fastsættes betingelser og vilkår om eventuelle overvågningsforanstaltninger.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger om gældende ret.

Det foreslås, at der i §§ 28 a og e indsættes en henvisning til § 33, stk. 3.

Den foreslåede ændring af § 28 a, vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler med henblik på gennemførelse af Den Europæiske Unions direktiver og beslutninger på naturbeskyttelsesområdet om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår godkendelser om afviklingsprojekter kan meddeles i medfør af den foreslåede § 33, stk. 3.

Den foreslåede ændring af § 28 e, vil medføre, at der vil kunne fastsættes miljømæssige betingelser og vilkår i afgørelser om afviklingsprojekter efter den foreslåede § 33, stk. 3.

De foreslåede ændringer har ikke indholdsmæssig betydning, men er alene en konsekvens af, at afviklingsprojekter fremover vil skulle godkendes efter den foreslåede § 33, stk. 3, og ikke som hidtil efter de gældende bestemmelser i hhv. § 10, stk. 3, og § 23 d, stk. 4.

Til nr. 4

Efter den gældende undergrundslovs § 32 a, stk. 1, skal ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10, 17, 23 eller 28 ledsages af en plan for afvikling af samtlige anlæg og installationer m.v. omfattet af ansøgningen og alle eventuelt tidligere godkendte anlæg og installationer m.v. i forbindelse med den tilladelse omfattet af undergrundsloven, som ansøgningen vedrører.

Efter den gældende undergrundslovs § 32 a, stk. 4, skal rettighedshavere til tilladelser omfattende anlæg og installationer m.v. til brug for virksomhed omfattet af loven, som er etableret inden den 19. juli 2015, og anlæg og installationer m.v., som er godkendt efter §§ 10, 17 eller 23, men som endnu ikke er etableret på dette tidspunkt, inden den 19. juli 2018 fremsende afviklingsplaner for deres anlæg til klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelse.

Det foreslås, at henvisningen i § 32 a, stk. 1, og stk. 4, 1. pkt., til § 23 ændres til § 23 d.

Henvisningen i den gældende undergrundslovs § 32 a, stk. 1 og stk. 4, 1. pkt., til undergrundslovens § 23 er en fejl, da undergrundslovens § 23 vedrører ansøgninger om eneretstilladelser, der ikke omfatter anlæg og installationer m.v. Anlæg og installationer m.v. håndteres, fsva. eneretstilladelser meddelt efter lovens § 23, i forbindelse med godkendelser af planen for virksomhed omfattet af tilladelsen, jf. lovens § 23 d, stk. 2, og godkendelse af ændringer af planen, jf. § 23 d, stk. 4.

Den foreslåede ændring vil medføre, at henvisningen i § 32 a, stk. 1 og stk. 4, 1. pkt., fremover vil være korrekt.

Fejlene i bestemmelserne er hidtil blevet fortolket og administreret i overensstemmelse med den foreslåede ændring.

Til nr. 5

Efter den gældende undergrundslovs § 32 a, stk. 4, 1. pkt., skal rettighedshavere til tilladelser omfattende anlæg og installationer m.v. til brug for virksomhed omfattet af loven, som er etableret inden den 19. juli 2015, og anlæg og installationer m.v., som er godkendt efter §§ 10, 17 eller 23, men som endnu ikke er etableret på dette tidspunkt, inden den 19. juli 2018 fremsende afviklingsplaner for deres anlæg til klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelse.

Det foreslås i § 32 a, stk. 4, 1. pkt., at ændre »godkendt« til: »tilladt eller godkendt«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at den nuværende fejlbehæftede affattelse af § 32 a, stk. 4, 1. pkt., hvor der henvises til godkendelse efter § 17, rettes, så der korrekt henvises til tilladelser efter § 17. Ændringen vil ikke have indholdsmæssig betydning.

Til nr. 6

Undergrundsloven indeholder ikke specifikke bestemmelser om godkendelse af, hvad der skal ske med anlæg efter endt brug, eller om godkendelse af afviklingsprojekter. Med hjemmel i undergrundslovens § 33, er der fastsat nærmere bestemmelser i de enkelte tilladelser om, hvorledes der ved tilladelsens ophør, skal forholdes med anlæg, der er etableret af rettighedshaveren, samt om hvorledes der skal forholdes med anlæg, der forinden har udtjent deres formål.

Efter disse bestemmelser træffer klima-, energi- og forsyningsministeren afgørelse om, hvorvidt staten, eventuelt mod betaling, skal overtage anlæg, om rettighedshaver skal fjerne anlæg helt eller delvist, og om hvorvidt rettighedshaver skal træffe andre, nødvendige foranstaltninger, som tilsigter at hindre, at anlæg frembyder risiko eller ulempe for andre. Afgørelse sker i dag i forbindelse med godkendelse af væsentlige ændringer af planen for virksomhed omfattet af den tilladelse, som anlægget har været omfattet af, der meddeles efter undergrundslovens § 10, stk. 3, fsva. indvinding af råstoffer og § 23 d, stk. 4, fsva. lagring og anden anvendelse af undergrunden. Ved godkendelse af afviklingsprojekter fastsættes i dag vilkår efter undergrundslovens § 10, stk. 4, og § 23 d, stk. 5, og miljømæssige vilkår efter undergrundslovens § 28 b og § 28 e.

Staten har ikke hidtil været interesseret i at overtage anlæg, og der har ikke, bortset fra enkelte kulbrinteanlæg, der aktuelt ønskes genanvendt i forbindelse med lagring af CO₂, været interesse for genanvendelse. Anlæg er derfor som udgangspunkt blevet afviklet efter endt brug.

I overensstemmelse med god forvaltningsskik, bør der tages stilling til, hvad der skal ske med anlæg inden for rimelig tid efter ophør af tilladelsen, eller efter at de ikke anvendes mere, afhængig af, hvad der indtræffer først.

Tilsvarende bør afviklingsprojekter være godkendt og efterfølgende gennemført inden for rimelig tid efter, at det er klart, at et anlæg skal afvikles. Det kan ikke på forhånd fastsættes, hvad der i alle tilfælde er rimelig tid, men inden der kan træffes afgørelse, er det altid nødvendigt, at den pågældende sag oplyses tilstrækkeligt.

Ved vurderingen af, hvordan et afviklingsprojekt kan og skal gennemføres, skal Danmarks internationale forpligtelser desuden inddrages. Danmark har ved sin tiltrædelse til bl.a. Kontinentalsokkelkonventionen, Havretskonventionen og OSPAR-konventionen, forpligtet sig til at sikre, at anlæg og installationer fjernes, så snart de ikke anvendes mere. De nævnte internationale instrumenter adresserer ikke direkte, hvad der skal ske med anlæg i undergrunden, eksempelvis borer, brønde, m.v., efter endt anvendelse, men det må forudsættes, at afvikling af anlæg i undergrunden, lige som etablering og drift, skal ske med respekt for relevante internationalretlige normer, herunder hensyn til skibsfarten, miljøet og anden anvendelse. Anlæg i undergrunden kan ikke som overfladeanlæg fjernes, men de skal afvikles på en måde, så de ikke aktuelt og fremadrettet frembyder risiko eller ulempe for andre, og således at der i rimeligt omfang tages hensyn til eventuel fremtidig anvendelse af undergrunden.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger om gældende ret.

Det foreslås i § 33 at indsætte et *stk.* 2, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren umiddelbart efter en tilladelses udløb, opgivelse, bortfald eller tilbagekaldelse, og umiddelbart efter at anlæg, der er etableret af ret-tighedshaver, har udtjent deres formål, skal træffe afgørelse om, hvorledes der skal forholdes med de pågældende anlæg.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ministeren så hurtigt som muligt efter ophør af tilladelser og efter endt anvendelse af anlæg, vil skulle

træffe afgørelse om, hvorledes der skal forholdes med det eller de pågældende anlæg. Det nærmere indhold af afgørelsen vil afhænge af indholdet af den konkrete tilladelse og hvilke anlæg, der har været anvendt i forbindelse med tilladelsen. Det vil f.eks. være relevant at tage stilling til, om staten ønsker at overtage anlæg, i hvilket omfang anlæg skal afvikles, om rettighedshaver eller andre ønsker at genanvende anlæg, og i givet fald om genanvendelse er realistisk. Den foreslåede bestemmelse ændrer ikke på rettigheder og forpligtelser fastsat i undergrundsloven eller i tilladelserne meddelt i medfør af loven.

Afgørelser efter den foreslåede bestemmelse vil ikke altid i deres helhed kunne være endelige, da der kan være behov for yderligere afklaring, f.eks. om de nærmere betingelser for eventuel statslig overtagelse eller eventuel genanvendelse. Det må dog forudsættes, at afklaring så vidt muligt vil skulle ske inden for rimelig tid efter, at et anlæg ikke anvendes mere.

Det foreslås i § 33 at indsætte et *stk. 3, 1. pkt.*, hvorefter anlæg, der ikke forventes at blive anvendt mere, skal afvikles, så snart det er praktisk muligt. Bestemmelsen vil finde anvendelse, når klima-, energi- og forsyningsministeren efter den foreslåede § 33, stk. 2, har truffet afgørelse om, at et anlæg skal afvikles.

Den foreslåede § 33, stk. 3, 1. pkt., vil medføre, at det fremgår direkte af loven, at anlæg skal afvikles efter endt brug, og at afvikling skal være gennemført, så snart det er praktisk muligt. Forpligtelsen vil gælde, uanset om den tilladelse, det pågældende anlæg er omfattet af, er ophørt eller ej, og uanset hvad der sker med øvrige anlæg omfattet af tilladelsen. Den foreslåede bestemmelse lovfæster den gældende ordning, hvorefter der træffes afgørelse om afvikling med hjemmel i bestemmelser fastsat i tilladelser meddelt efter undergrundsloven, og efter de gældende bestemmelser i hhv. § 10, stk. 3 og § 23 d, stk. 4.

Det foreslås i § 33, stk. 3, at indsætte et *2. pkt.*, hvorefter afviklingsprojektet, inden det iværksættes, skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren.

Den foreslåede § 33, stk. 3, 2. pkt., vil medføre, at et afviklingsprojekt vil skulle godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren, inden det kan iværksættes. En godkendelse af et afviklingsprojekt efter den foreslåede bestemmelse vil ikke altid kunne omfatte samtlige anlæg, der er blevet anvendt i forbindelse med en tilladelse eller en forekomst eller et felt. Tilladelser

efter undergrundsloven omfatter sjældent ét enkelt anlæg, og ofte vil et eller flere anlæg skulle tages ud af brug før de resterende. Eksempelvis omfatter tilladelser til efterforskning af kulbrinter, meddelt efter undergrundslovens § 5, en eller flere kulbrinteforekomster eller felter, der hver især anvender eller har anvendt en række anlæg – platforme, rigge, rørledninger, tanke, borer og brønde etc. Efterhånden som et anlæg har opfyldt sin funktion eller ikke kan anvendes mere, eksempelvis som følge af ændringer i produktionen, utilsigtede hændelser, eller blot fordi anlægget er udtjent, vil der skulle tages stilling til, hvad der skal ske med det pågældende anlæg. Selv i tilfælde, hvor der skal tages stilling til flere anlæg under samme tilladelse på samme tid, vil det ikke altid være muligt at træffe én endelig afgørelse, der omfatter samtlige anlæg. Der kan være behov for afklaring af for eksempel tekniske, og miljø- og sikkerhedsmæssige forhold, der er forskellige fra anlæg til anlæg, både i forhold til typen af anlæg og anlæggenes stand. Der kan derfor være stor forskel på, hvad der skal vurderes, og hvor lang tid det tager, og processen frem mod endelig afvikling af et anlæg kan derfor i sagens natur strække sig over en længere periode. Fra ansøgning om godkendelse af en ændring af planen for virksomheden efter undergrundslovens § 10, stk. 3 eller § 23 d, stk. 4, til det konkrete afviklingsprojekt er endeligt afsluttet, eventuelt efter en periode med monitorering efter endt afvikling, går der typisk adskillige år.

I det omfang afvikling af et anlæg kan ske uafhængigt af afvikling af andre anlæg, vil afvikling heraf og afgørelse herom ikke skulle afvente eventuelle afklaringer i forhold til andre anlæg.

Det foreslås i § 33 at indsætte et *stk. 4*, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte vilkår ved afgørelser efter den foreslåede § 33, stk. 2 og godkendelser efter den foreslåede § 33, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte vilkår ved afgørelser efter den foreslåede § 33, stk. 2. Den foreslåede bemyndigelse vil kunne anvendes til at fastsætte vilkår om relevante forhold i forbindelse med afgørelser om, hvad der skal ske med anlæg, der har udtjent deres formål, og efter ophør af den tilladelse, anlægget er omfattet af. Det er uvist, i hvilket omfang staten eventuelt vil overtage anlæg i fremtiden, eller i hvilket omfang anlæg ønskes genanvendt. Det er heller ikke muligt at forudse, hvilke former for anlæg der i fremtiden vil blive anvendt i forbindelse med efterforskning og anvendelse af undergrunden. I forbindelse med afgørelse om et anlægs fremtid, vil det, særligt hvis staten overvejer at overtage anlægget eller det overvejes at genanvende

anlægget, være nødvendigt at fokusere på mulighederne for anlæggets fortsatte drift, herunder anlæggets stand og hvornår det eventuelt vil kunne overtages. Den foreslåede bestemmelse vil således kunne anvendes til at fastsætte vilkår om eksempelvis dokumentation for mulighederne for videre drift, frister for fremsendelse til Energistyrelsen heraf, og frister for overholdelse af relevante bestemmelser i tilladelserne.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte vilkår ved godkendelser efter den foreslåede § 33, stk. 3. Den foreslåede hjemmel til at fastsætte vilkår ved godkendelser af afviklingsprojekter, jf. den foreslåede § 33, stk. 3, 2. pkt., vil i disse tilfælde træde i stedet for hjemlen til at fastsætte vilkår i hhv. undergrundslovens § 10, stk. 4, og § 23 d, stk. 5. Den foreslåede bestemmelse vil, som de gældende bestemmelser i hhv. § 10, stk. 4 og § 23 d, stk. 5, f.eks. kunne anvendes til at fastsætte tidsfrister for gennemførelse af afviklingsprojekter, herunder gennemførelse af delelementer af et afviklingsprojekt. Dette kan være relevant, hvis et afviklingsprojekt omfatter flere anlæg, eksempelvis separate platforme eller brøndanlæg og platforme. Ved fastsættelse af tidsfrister inddrages de konkrete forhold omkring afviklingsprojektet, herunder om der er særlige forhold, der tilsiger, at afvikling skal være afsluttet på et bestemt tidspunkt eller evt. så hurtigt som muligt. Hvis et anlæg, eksempelvis et brøndanlæg, er i en tilstand, hvor der er øget risiko for udslip, fastsættes en tilpas kort frist for gennemførelse af afviklingsprojektet. Den foreslåede bestemmelse vil kunne anvendes til at fastsætte vilkår om fremsendelse af dokumentation for, at specifikke forhold er tilstede eller opfyldt, om fremsendelse af detaljerede programmer for udførelse af afviklingsprojektet, eksempelvis (offshore) programmer for fjernelse af jacket og platforme, rensning og afkobling af rørledninger og forsyningsledninger m.v. Den foreslåede bestemmelse vil desuden kunne anvendes til at fastsætte vilkår om løbende monitorering og dokumentation af f.eks. projektets fremdrift og undergrunden og omgivelsernes tilstand både under afviklingsprojektets gennemførelse og efter afslutningen heraf.

Det foreslås i § 33 at indsætte et *stk. 5*, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om afvikling.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler i bekendtgørelsesform om afvikling og afviklingsprojekter.

Bemyndigelsen i den foreslåede § 33, stk. 5, forudsættes anvendt til fastsættelse af regler om forhold, der i dag hovedsageligt håndteres i forbindelse med fastsættelse af vilkår ved godkendelse af afviklingsprojekter, herunder regler om tidsfrister, løbende dokumentation og monitorering, godkendelse af programmer og metoder for afvikling og dataindsamling, herunder i forbindelse med fjernelse af anlæg og sikring af efterladte anlæg, eksempelvis brønde og efterladte rørledninger. I forbindelse med efterladte anlæg, kan det være relevant at fastsætte regler om monitorering efter endt afvikling.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan med hjemmel i den gældende undergrundslovs § 24 e, stk. 6, fastsætte regler om forsikring og sikkerhedsstillelse i forhold til afvikling, herunder i forhold til efterladte anlæg.

Bemyndigelsen forudsættes anvendt til at fastsætte regler om afvikling, der vil kunne supplere klima-, energi- og forsyningsministerens bemyndigelse til i henhold til den gældende undergrundslovs § 2 a, at fastsætte regler eller træffe bestemmelser med henblik på at gennemføre eller anvende internationale konventioner og EU-regler om forhold, der er omfattet af undergrundsloven, herunder forordninger, direktiver og beslutninger om naturbeskyttelse på dansk søterritorium i dansk eksklusiv økonomisk zone og på dansk kontinentalsokkelområde.

Ved udstedelse af regler om afvikling efter den foreslåede stk. 5, vil der med hjemmel i undergrundslovens § 38, stk. 2, kunne fastsættes regler om straf i form af bøde eller fængsel indtil 4 måneder for overtrædelse heraf.

Til nr. 7

Den gældende undergrundslov indeholder ikke bestemmelser om genanvendelse af anlæg eller om ansvaret for opfyldelse af forpligtelser i medfør af undergrundsloven vedrørende genanvendte anlæg. Etablering og drift af anlæg, anvendt til virksomhed omfattet af en tilladelse meddelt efter undergrundsloven, kræver både en tilladelse meddelt efter undergrundslovens §§ 3, 5, eller 23, og godkendelse i forbindelse med godkendelse af planen for virksomheden efter undergrundslovens § 10 eller § 23 d. Arbejder ifm. etablering eller ændring af anlæg i undergrunden kræver desuden godkendelse efter undergrundslovens § 28. I forbindelse med godkendelser efter § 10 og § 23 d, bliver der taget stilling til, hvilke anlæg der forventes at blive anvendt i forbindelse med virksomhed omfattet af tilladelsen. Når en tilladelse ophører, eller hvis et anlæg ikke anvendes mere, skal der desuden tages stilling

til anlæggets håndtering. Dette sker i forbindelse med godkendelser af væsentlige ændringer af planen for virksomheden efter undergrundslovens § 10, stk. 3 eller § 23 d, stk. 4.

Hvis et anlæg ønskes genanvendt, eksempelvis i forbindelse med en anden tilladelse meddelt efter undergrundslovens §§ 3, 5 eller 23, skal Energistyrelsen således allerede i dag tage stilling til, hvordan og i hvilket omfang anlægget ikke længere skal være omfattet af den første tilladelse, og efterfølgende skal være omfattet af en anden. Hvis et anlæg, der eksempelvis har været anvendt i forbindelse med kulbrinteindvinding, ønskes genanvendt til lagring af CO₂, skal Energistyrelsen i forbindelse med kulbrintetilladelsen, der er meddelt efter undergrundslovens § 5, godkende, som en væsentlig ændring af planen for indvindingsvirksomheden, jf. undergrundslovens § 10, stk. 3, at anlægget ikke længere indgår i kulbrinteproduktionen. Energiestyrelsen skal desuden iht. undergrundslovens § 23 d, stk. 2, godkende en plan for CO₂-lagringsvirksomheden, inden anlægget kan indgå i CO₂-lagringstilladelsen, der er meddelt efter undergrundslovens § 23.

I forbindelse med godkendelse efter § 10 og § 23 d skal der desuden tages stilling til, om rettighedshaver opfylder andre relevante forpligtelser efter undergrundsloven, eksempelvis kravene til teknisk og finansiel kapacitet efter undergrundslovens §§ 24 a – 24 c.

Ansvar for opfyldelse af forpligtelser iht. undergrundsloven og tilladelser meddelt efter undergrundsloven vedrørende anlæg, påhviler efter gældende ret rettighedshaveren til den tilladelse efter undergrundsloven, anlægget er omfattet af. Dette omfatter bl.a. ansvaret for, at anlægget er i forsvarlig stand og kan anvendes til virksomhed omfattet af tilladelsen, ansvaret for skader, der forvoldes ved den i henhold til tilladelsen udøvede virksomhed, og ansvaret for, at anlægget bliver afviklet på forsvarlig vis.

Hvis et anlæg i tillæg til virksomhed omfattet af den oprindelige tilladelse anvendes til tredjepartsadgang, påhviler ansvaret for anlægget som sådan fortsat den oprindelige rettighedshaver, men ansvaret for udstyr og virksomhed, der alene relaterer sig til tredjepartsadgangen, påhviler tredjeparten. Eksempelvis påhviler ansvaret for skader, der forvoldes ved den i henhold til tredjepartens tilladelse udøvede virksomhed, tredjeparten, jf. undergrundslovens § 35, stk. 1. Tilsvarende påhviler afviklingsforpligtelsen for udstyr, der alene anvendes af tredjeparten, ligeledes tredjeparten.

Ansvarsfordelingen ved genanvendelse, hvor et anlæg ønskes anvendt til virksomhed, der ikke er omfattet af den oprindelige tilladelse, er ikke reguleret i undergrundsloven. Bortset fra ved egentlige overdragelser af enerettstilladelser, der skal godkendes efter undergrundslovens § 29, stk. 1, er der hverken i undergrundsloven eller i tilladelser meddelt efter undergrundsloven taget stilling til rettighedshaveres rettigheder og forpligtelser i forhold til anlæg, der ønskes anvendt af andre, til formål, der ikke er omfattet af den eksisterende tilladelse.

Ved overdragelse af en enerettstilladelse overgår samtlige rettigheder og forpligtelser, herunder det videre ansvar for anlæg og afviklingsforpligtelsen. En overdragelse kan derfor kun godkendes, hvis rettighedshaveren også efter overdragelsen skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet, og kan forventes at udøve virksomheden sådan, at samfundet har mest mulig indsigt i og gavn af denne, jf. undergrundslovens § 29, stk. 2. Dette betyder bl.a., at kravene i undergrundslovens kapitel 7 a til teknisk og finansiell kapacitet, jf. undergrundslovens § 24 a, forsikring, jf. undergrundslovens § 24 e, og sikkerhedsstillelse, jf. undergrundslovens § 24 f, skal være opfyldt også efter en overdragelse.

Hvis det selskab, tilladelsen eller dele af tilladelsen er blevet overdraget til, ikke afholder udgifterne til afvikling af anlæg, der eksisterede på tidspunktet for overdragelsen, hæfter overdrager desuden fortsat (subsidiært) over for andre deltagere i tilladelsen eller over for staten for udgifter til afvikling, som de har måttet afholde, jf. undergrundslovens § 29 a, stk. 1 og 2.

En tilsvarende bestemmelse eksisterer ikke for genanvendelse af anlæg, og det er derfor ikke klart ud fra de gældende regler i undergrundsloven eller i bestemmelser fastsat i de enkelte tilladelser, hvorledes der skal forholdes med rettigheder og forpligtelser i forhold til de pågældende anlæg. Som nævnt ovenfor godkendes det allerede efter de gældende regler i undergrundsloven, at et anlæg ikke længere anvendes i én tilladelse, og indgår i en anden, men den prøvelse der sker efter hhv. undergrundslovens § 10, stk. 3 og § 23 d, stk. 4, tager ikke direkte stilling til, i hvilket omfang de enkelte rettigheder og forpligtelser består, og der er f.eks. ikke i dag hjemmel til, at reglerne om subsidiær hæftelse i undergrundsloven finder anvendelse ved genanvendelse.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger om gældende ret.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 33 a, stk. 1, 1. pkt., hvorefter genanvendelse af anlæg til anden virksomhed end den af tilladelsen omfattede, skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det klart fremgår af undergrundsloven, at klima-, energi- og forsyningsministeren skal godkende genanvendelse af anlæg. Den foreslåede bestemmelse vil bl.a. sikre, at der tages konkret stilling til genanvendelse af anlæg i hvert enkelt tilfælde.

Det er ikke muligt på forhånd at forudse, hvilke former for genanvendelse der vil være interesse for, men det forventes, at genanvendelse primært vil være relevant i forhold til virksomhed omfattet af undergrundsloven, dvs. virksomhed omfattet af undergrundslovens § 1, stk. 2, nr. 1-5. Det kan dog ikke afvises, at genanvendelse vil være relevant i situationer, der ikke er omfattet af undergrundsloven.

Uanset om genanvendelsen omfatter virksomhed omfattet af undergrundsloven eller ej, skal ministeren ved godkendelse efter den foreslåede § 33 a, stk. 1, 1. pkt., vurdere, om genanvendelse er foreneligt med en hensigtsmæssig anvendelse af undergrunden, jf. undergrundslovens § 1, stk. 1, herunder om genanvendelse af et anlæg er til gene, risiko eller ulempe for andre eller for anden planlagt eller potentiel anvendelse af det berørte område. Genanvendelse må ikke finde sted, før godkendelse efter den foreslåede § 33 a, stk. 1, 1. pkt., foreligger.

Afslag på en ansøgning om genanvendelse vil kunne begrundes med henvisning til, at genanvendelse ikke er foreneligt med de hensyn, der skal varetages efter undergrundsloven, jf. umiddelbart ovenfor.

Genanvendelse kan medføre, at et anlæg kan fortsætte i drift i måske lang tid efter, at det ellers ville have været afviklet. Som konsekvens her af, skal et anlæg der genanvendes først afvikles, når det ikke genanvendes mere.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 33 a, stk. 1, 2. pkt., hvorefter godkendelse af genanvendelse af anlæg i undergrunden efter den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 1, 1. pkt., betinges af, at ansvaret for anlægget overdrages til den rettighedshaver, der påtænker at genanvende anlægget, jf. den foreslåede § 33 a, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 1, 2. pkt., vil medføre, at genanvendelse af anlæg i undergrunden ikke kan ske, medmindre ansvaret for det pågældende anlæg overdrages, og at overdragelsen godkendes af klima-,

energi- og forsyningsministeren efter den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 2. Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at det er den rettighedshaver, der fremadrettet har aktiviteter forbundet med anlægget, der også vil have ansvaret. Det vil være en forudsætning for genanvendelse af anlæg i undergrunden, at overdragelsen af ansvaret er godkendt efter § 33 a, stk. 2, med virkning senest fra det tidspunkt, hvor det pågældende anlæg tages i brug i den nye tilladelse.

Genanvendelse af anlæg, der ikke er i undergrunden, er ikke betinget af overdragelse af ansvaret for anlægget. Den oprindelige rettighedshaver vil derfor, medmindre ansvaret overdrages efter den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 2, fortsat have ansvaret for anlægget. Overdragelse af ansvaret for anlæg, der ikke er i undergrunden, vil kunne ske efter aftale mellem rettighedshavere, men er i givet fald tilsvarende betinget af klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelse efter § 33 a, stk. 2.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 33 a, *stk. 2*, hvorefter ansvaret for et anlæg kan overdrages til en anden rettighedshaver, der genanvender eller påtænker at genanvende anlægget, hvis klima-, energi- og forsyningsministeren godkender overdragelsen og vilkårene herfor.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at overdragelse af ansvaret for et anlæg og vilkårene herfor, vil kræve klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelse. Den foreslåede bestemmelse vil således medføre, at ministeren kan godkende, at ansvaret for et anlæg, uanset om der er tale om et anlæg i undergrunden eller på overfladen, på givne vilkår kan overdrages fra den oprindelige rettighedshaver til en ny rettighedshaver, der ønsker at genanvende anlægget. Godkendelse efter den foreslåede bestemmelse svarer med visse nødvendige tilpasninger til godkendelser efter den gældende bestemmelse i undergrundslovens § 29, hvorefter overdragelse af tilladelser efter undergrundsloven er betinget af ministerens godkendelse. Det er f.eks. muligt, at godkende en delvis overdragelse af en tilladelse efter undergrundslovens § 29, men det vil ikke være muligt, at godkende en delvis overdragelse af ansvaret for et anlæg. § 29 omfatter desuden både direkte og indirekte overdragelser af tilladelser, mens den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 2, alene vil finde anvendelse ved direkte overdragelser af ansvaret.

Godkendelse af overdragelse af ansvaret, uanset om anlægget er i undergrunden eller på overfladen, kan ske med virkning fra det tidspunkt, hvor det pågældende anlæg er taget i brug i en ny tilladelse, og så længe den er

aktiv, dvs. så længe den nye tilladelse ikke er ophørt, eksempelvis ved udløb, opgivelse eller tilbagekaldelse.

Det foreslås, at indsætte en ny bestemmelse i § 33 a, *stk. 3*, hvorefter godkendelser efter *stk. 2* er betinget af, at rettighedshaveren, som anlægget overdrages til, vurderes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ansvaret kun vil kunne overdrages, hvis den nye rettighedshaver skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet. Dette betyder i praksis, som ved godkendelser af overdragelser af tilladelser efter den gældende undergrundslovs § 29, at den nye rettighedshaver skal kunne dokumentere at overholde kravene til teknisk og finansiell kapacitet i undergrundslovens kapitel 7 a.

Godkendelse af overdragelse af ansvaret for anlæg betinges ikke, som godkendelse af overdragelser af tilladelser efter lovens § 29, af, at den nye rettighedshaver skal kunne forventes at udøve virksomheden sådan, at samfundet har mest mulig indsigt i og gavn af denne. Dette kriterie findes ikke at være relevant ved godkendelse af overgangen af ansvaret for anlæg, da kriteriet må forventes at være opfyldt som led i rettighedshavernes overholdelse af bestemmelser i tilladelserne og i tilladelsernes arbejdsprogrammer.

Det bemærkes, at der alene er tale om et lovmæssigt udgangspunkt for placeringen af ansvaret for overholdelse af forpligtelser i medfør af undergrundsloven. Ministerens godkendelse af overdragelse af ansvaret for et anlæg forhindrer ikke, at rettighedshavere indgår aftaler på kommercielle vilkår om eksempelvis risikoafdækning for ansvar for forpligtelser i medfør af undergrundsloven.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 33 a, *stk. 4*, hvorefter reglerne om subsidiær hæftelse for afviklingsforpligtelser i lovens § 29 a finder tilsvarende anvendelse ved overdragelse af ansvaret for anlæg efter den foreslåede § 33 a, *stk. 2*.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en rettighedshaver, der overdrager ansvaret for et anlæg hæfter subsidiært for afviklingsomkostningerne hertil, hvis den rettighedshaver, ansvaret er overdraget til, ikke kan afholde disse. Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at staten ikke vil skulle afholde afviklingsomkostninger til anlæg, hvis en rettighedshaver, der har fået overdraget ansvaret for et anlæg, ikke kan afholde disse.

Anvendelse af undergrundslovens § 29 a, jf. den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 4, i forbindelse med overdragelse af ansvar for anlæg efter den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 2, adskiller sig på visse punkter fra anvendelse af den gældende bestemmelse i undergrundslovens § 29 a, i forbindelse med overdragelser af tilladelser efter lovens § 29. Ansvar for et anlæg efter den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 2, vil i modsætning til hvad der gælder for tilladelser efter undergrundsloven, kun kunne overdrages helt. En tilladelse eller en andel af en tilladelse kan overdrages helt eller delvist, og størrelsen på det subsidiære ansvar tilpasses efter, hvad der er blevet overdraget. Overdrager af en tilladelse hæfter desuden over for de øvrige deltagere i tilladelsen, jf. den gældende undergrundslovs § 29 a, stk. 1, 1. pkt. Dette vil ikke være relevant ifm. overdragelse af ansvaret for anlæg, da ansvaret for et anlæg påhviler rettighedshaveren som sådan. Deltagerne i en tilladelse har derfor et solidarisk ansvar for anlæg omfattet af tilladelsen, og dette ansvar vil ikke, i modsætning til en tilladelsesandel, kunne opdeles eller overdrages delvist.

Da overdragelse af ansvar efter den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 2, kun vil kunne ske mellem rettighedshavere til tilladelser efter undergrundsloven, og ansvaret ikke vil kunne deles op eller overdrages delvist, vil § 29 a, stk. 1, 1. pkt., ikke være relevant. § 29 a, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2-7 vil finde tilsvarende anvendelse ved overdragelse af ansvar for anlæg efter den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 2.

Det bemærkes, at hvis konkrete dispensationer i medfør af § 29 a, stk. 7, mod forventning vurderes at indebære statsstøtte iht. EUF-traktatens art. 107, stk. 1, vil afgørelse om dispensation alene træffes i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 33 a, *stk. 5*, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte vilkår ved godkendelser efter de foreslåede bestemmelser i undergrundslovens § 33 a, stk. 1, 1. pkt., om genanvendelse af anlæg og § 33 a, stk. 2, om overgang af ansvaret for anlæg.

Den foreslåede bestemmelse vil kunne anvendes til at fastsætte vilkår ved afgørelser efter den foreslåede § 33 a, stk. 1, 1. pkt., eksempelvis om indsendelse af dokumentation for behovet for genanvendelse af et anlæg, og om hvorvidt anlægget er egnet her til. Det kan desuden være relevant at fastsætte tidsfrister for indsendelse af dokumentation.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse vil desuden kunne anvendes til at fastsætte vilkår ved afgørelser efter den foreslåede § 33 a, stk. 2, eksempelvis om sikkerhedsstillelse, indgåelse af samarbejdsaftaler m.v.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 33 a, *stk. 6*, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om genanvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil kunne anvendes til at fastsætte regler på bekendtgørelsesform om f.eks. dokumentationskrav, tidsfrister, prioritering og varighed af anden anvendelse. Det vil f.eks. være muligt, at fastsætte regler om, at visse typer genanvendelse ikke vil kunne blive godkendt, eller kun vil kunne blive godkendt for en begrænset periode.

Til nr. 8

Det fremgår af den gældende undergrundslovs § 37 a, stk. 3, 1. pkt., at lokale og landsdækkende foreninger eller organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når en afgørelse berører sådanne interesser, er klageberettigede, for så vidt angår de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til §§ 10, 17, 23 d, 28 eller tilladelser til geologisk lagring af CO₂ på under 100 kt med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter eller processer, hvis afgørelserne eller tilladelsen tillige er omfattet af § 28 b, regler udstedt i medfør af § 28 a eller miljøvurderingsloven.

Efter den gældende undergrundslovs § 10 og § 23 d, træffes der i dag afgørelser om afviklingsprojekter, hvor de af bestemmelsen omfattede foreninger og organisationer er klageberettigede for så vidt angår de miljømæssige forhold.

Det foreslås i § 37 a, *stk. 3, 1. pkt.*, at indsætte en henvisning til § 23 k og § 33, stk. 3.

Den foreslåede ændring vil medføre, at de af bestemmelsen omfattede foreninger og organisationer fortsat vil være klageberettigede for så vidt angår de miljømæssige forhold i afgørelser om afviklingsprojekter, efter § 23 k og den foreslåede § 33, stk. 3. Da de af bestemmelsen omfattede foreninger og organisationer allerede i dag er klageberettigede for så vidt angår afgørelser om afviklingsprojekter, er der ikke tale om en indholdsmæssig ændring.

Det bemærkes, for så vidt angår tilføjelsen af afgørelser efter § 23 k, at de fysiske arbejder forbundet med lukning af en CO₂-lagringslokalitet, allerede i dag skal godkendes efter undergrundslovens § 23 d, stk. 4, som er omfattet

UDKAST

af den gældende bestemmelse i § 37 a, stk. 3. Det kan i den forbindelse ikke helt udelukkes, at der kan være visse fysiske arbejder, som forudsætter godkendelse efter § 23 k, uden at være omfattet af godkendelseskravet i § 23 d, stk. 4. Den foreslåede indsættelse vil sikre klageretten i sådanne tilfælde.

Til § 2

Til nr. 1

Det fremgår af den gældende kontinentalsokkelovs § 2 a, stk. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan meddele tilladelse til forundersøgelser med henblik på nedlæggelse af nye rørledninger til transport af kulbrinter eller ændringer af eksisterende rørledninger til transport af kulbrinter på dansk kontinentalsokkelområde og på dansk søterritorium.

I medfør af § 3 a, stk. 1, kræver nedlæggelse af rørledninger til transport af kulbrinter på dansk søterritorium tilladelse meddelt af klima-, energi- og forsyningsministeren, inden nedlæggelsen påbegyndes.

I medfør af § 4, stk. 1, kræver nedlæggelse af rørledninger til transport af kulbrinter på dansk kontinentalsokkelområde tilladelse meddelt af klima-, energi- og forsyningsministeren, inden nedlæggelsen påbegyndes.

I medfør af § 4 c, stk. 2, skal ejere af rørledninger til transport af kulbrinter som nævnt i § 3 a, stk. 1, meddele klima-, energi- og forsyningsministeren væsentlige ændringer i de oplysninger, som ejeren har meddelt ministeren. Meddelelsen skal gives uden ugrundet ophold og senest 7 arbejdsdage efter, at ejeren er blevet bekendt med ændringerne.

Det foreslås, at »til transport af kulbrinter« udgår overalt i loven.

Den foreslåede ændring vil medføre, at »til transport af kulbrinter« udgår to steder i lovens § 2 a, stk. 1, og i § 3 a, stk. 1, § 4, stk. 1 og § 4 c, stk. 2.

Den foreslåede ændring vil udvide kontinentalsokkelovens tilladelsesordning, således at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne meddele tilladelse til forundersøgelser med henblik på nedlæggelse af nye eller ændringer af eksisterende transitrørledninger og nedlæggelse af nye transitrørledninger på det danske kontinentalsokkelområde og dansk søterritorium uanset hvilke gasarter og væsker, der ønskes transporteret.

Den foreslåede lovændring vil medføre, at lovens øvrige bestemmelser, der i dag alene regulerer transitrørledninger til transport af kulbrinter, tilsvarende vil gælde for transitrørledninger til transport af andre gasarter og væsker.

Bekendtgørelse nr. 1520 af 15. december 2017 om visse rørledninger på søterritoriet og kontinentalsoklen og offshorehabitatbekendtgørelsen vil blive ændret som følge af den foreslåede lovændring.

Den foreslåede lovændring vil ikke medføre ændringer af fremmede staters rettigheder i medfør af Havretskonventionen artikel 79, stk. 1, til at nedlægge og vedligeholde transitrørledninger på den danske kontinentalsokkel, dog under den forudsætning, at Danmark som kyststat skal godkende linjeføringen for udlægningen af rørledningen og i den forbindelse kan stille rimelige vilkår under hensyntagen til udnyttelse af naturlige ressourcer, forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af rørledninger.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.1. og 3.4.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p>§ 1</p> <p>I lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. lovbekendtgørelse nr. 1461 af 29. november 2023, som ændret senest ved § 19 i lov nr. 697 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 10 a. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan efter orientering af et af Folketinget nedsat udvalg fastsætte regler om afbrænding af kulbrinter, herunder et forbud mod rutinemæssig afbrænding af kulbrinter.</p>	<p>1. <i>§ 10 a</i> ophæves.</p>
<p>§ 24 b. Rettighedshaveren til en tilladelse omfattet af denne lov skal, hvis virksomheden i henhold til tilladelsen er opdelt i faser, forud for overgang til en ny fase i et program for arbejdsforpligtelserne, inden godkendelse af en efterforsknings- eller vurderingsboring, jf. § 28, eller en plan for indvindingsvirksomhed, jf. §§ 10 og 17, og inden iværksættelse af en plan for afvikling af anlæg til indvinding og transport, jf. § 32 a, dokumentere at have fornøden teknisk og finansiell kapacitet til at kunne udføre den virksomhed, der er omfattet af tilladelsen.</p> <p><i>Stk. 2-3. ---</i></p>	<p>2. I <i>§ 24 b, stk. 1</i>, ændres »en plan for indvindingsvirksomhed, jf. §§ 10 og 17, og inden iværksættelse af en plan for afvikling af anlæg til indvinding og transport, jf. § 32 a« til: »af en plan for indvindingsvirksomhed, jf. § 10, meddelelse af tilladelse til etablering og drift af rørledningsanlæg, jf. § 17, og inden godkendelse af et afviklingsprojekt vedrørende indvinding og transport, jf. § 33, stk. 3«.</p>

<p>§ 28 a. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter med henblik på gennemførelse af Den Europæiske Unions direktiver og beslutninger på naturbeskyttelsesområdet regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår tilladelser eller godkendelser kan meddeles efter § 10, stk. 2 og 3, § 17, stk. 1, § 23 d, stk. 2 og 4, § 23 k, stk. 1, § 23 u, stk. 1, og § 28, stk. 1 og 3.</p> <p>§ 28 e. I tilladelser eller godkendelser efter § 10, stk. 2 og 3, § 17, stk. 1, § 23 d, stk. 2 og 4, § 23 k, stk. 1, § 23 u, stk. 1, og § 28, stk. 1 og 3, kan der fastsættes miljømæssige betingelser og vilkår for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet. Der kan i den forbindelse fastsættes betingelser og vilkår om eventuelle overvågningsforanstaltninger.</p>	<p>3. I § 28 a og § 28 e, 1. pkt., ændres »og § 28, stk. 1 og 3« til: »§ 28, stk. 1 og 3, og § 33, stk. 3«.</p>
<p>§ 32 a. Ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10, 17, 23 eller 28 skal ledsages af en plan for afvikling af samtlige anlæg og installationer m.v. omfattet af ansøgningen og alle eventuelt tidligere godkendte anlæg og installationer m.v. i forbindelse med den tilladelse omfattet af denne lov, som ansøgningen vedrører.</p> <p><i>Stk. 2-3. ---</i></p> <p><i>Stk. 4.</i> Rettighedshavere til tilladelser omfattende anlæg og instal-</p>	<p>4. I § 32 a, stk. 1, og stk. 4, 1. pkt., ændres »23« til: »23 d«.</p> <p>5. I § 32 a, stk. 4, 1. pkt., ændres »godkendt« til: »tilladt eller godkendt«.</p>

<p>lationer m.v. til brug for virksomhed omfattet af loven, som er etableret inden den 19. juli 2015, og anlæg og installationer m.v., som er godkendt efter §§ 10, 17 eller 23, men som endnu ikke er etableret på dette tidspunkt, skal inden den 19. juli 2018 fremsende afviklingsplaner for deres anlæg til klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelse. Afviklingsplaner skal dog fremsendes senest 2 år inden en tilladelses ophør eller senest 2 år før det tidspunkt, hvor et eller flere anlæg forventes at ville have udtjent deres formål. Afviklingsplanerne skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren, som kan fastsætte vilkår for godkendelsen.</p> <p><i>Stk. 5-6. ---</i></p>	
<p>§ 33. ---</p>	<p>6. I § 33 indsættes som <i>stk. 2-5</i>:</p> <p>»<i>Stk. 2.</i> Klima-, energi- og forsyningsministeren skal umiddelbart efter en tilladelses udløb, opgivelse, bortfald eller tilbagekaldelse, og umiddelbart efter at anlæg, der er etableret af rettighedshaver, har udtjent deres formål, træffe afgørelse om, hvorledes der skal forholdes med de pågældende anlæg.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Anlæg, der ikke forventes at blive anvendt længere, skal afvikles, så snart det er praktisk muligt. Inden afviklingsprojektet iværksættes, skal det godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren.</p>

	<p><i>Stk. 4.</i> Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte vilkår ved afgørelser efter stk. 2 og godkendelser efter stk. 3.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om afvikling.«</p>
	<p>7. Efter § 33 indsættes:</p> <p>»§ 33 a. Genanvendelse af anlæg til anden virksomhed end den af tilladelsen omfattede skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren. For så vidt angår anlæg i undergrunden, er godkendelse efter 1. punktum betinget af, at ansvaret for anlægget overdrages til den rettighedshaver, der påtænker at genanvende anlægget, jf. stk. 2.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ansvar for et anlæg kan overdrages til en anden rettighedshaver, der genanvender eller påtænker at genanvende anlægget, hvis klima-, energi- og forsyningsministeren godkender overdragelsen og vilkårene herfor.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Godkendelse efter stk. 2 er betinget af, at rettighedshaveren, som anlægges overdrages til, vurderes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Reglerne om subsidiær hæftelse for afviklingsforpligtelser i lovens § 29 a finder tilsvarende anvendelse ved overdragelse af ansvaret for anlæg efter stk. 2.</p>

UDKAST

	<p><i>Stk. 5.</i> Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte vilkår ved godkendelser efter stk. 1 og 2.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om genanvendelse.«</p>
<p>§ 37. a. ---</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p> <p><i>Stk. 3.</i> Endvidere er lokale og landsdækkende foreninger eller organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når en afgørelse berører sådanne interesser, klageberettigede, for så vidt angår de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til §§ 10, 17, 23 d, 28 eller tilladelser til geologisk lagring af CO₂ på under 100 kt med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter eller processer, hvis afgørelserne eller tilladelsen tillige er omfattet af § 28 b, regler udstedt i medfør af § 28 a eller lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). (---).</p> <p><i>Stk. 4-5. ---</i></p>	<p>8. I § 37 a, stk. 3, 1. pkt. ændres »23 d, 28« til: »23 d, 23 k, 28, 33«.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>I lov om kontinentalsoklen og visse aktiviteter på søterritoriet, jf. lovbekendtgørelse nr. 199 af 27. februar 2024, som ændret senest</p>

UDKAST

	ved § 19 i lov nr. 468 af 14. maj 2025, og § 9 i lov nr. 560 af 27. maj 2025, foretages følgende ændringer:
	1. Overalt i loven udgår »til transport af kulbrinter«.